

Facultade de Ciencias da Educación e do Deporte

Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P02G050V01101	Anatomía humana: Anatomía humana para o movemento	1c	6
P02G050V01102	Educación: Aprendizaxe e control motor na educación física e o deporte	1c	6
P02G050V01103	Educación: Pedagogía da educación física e o deporte	1c	6
P02G050V01104	Fisioloxía: Fisioloxía do exercicio I	1c	6
P02G050V01105	Xogo motor	1c	6
P02G050V01201	Anatomía humana: Anatomía e kinesioloxía humana	2c	6
P02G050V01202	Psicoloxía: Psicoloxía da actividade física e o deporte	2c	6
P02G050V01203	Socioloxía: Socioloxía e historia da actividade física e o deporte	2c	6
P02G050V01204	Fundamentos da motricidade	2c	6
P02G050V01205	Fundamentos das actividades de loita	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Anatomía humana: Anatomía humana para o movemento				
Materia	Anatomía humana: Anatomía humana para o movemento			
Código	P02G050V01101			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	#EnglishFriendly Castelán			
Departamento	Bioloxía funcional e ciencias da saúde			
Coordinador/a	Diz Gómez, José Carlos			
Profesorado	Diz Gómez, José Carlos Padín Iruegas, María Elena			
Correo-e	jcdiz@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias	
Código	
B1	Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
B2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.
B13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.
C1	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e ao deporte con atención ás características individuais e contextuais das persoas
C2	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica de actividade física e deporte entre a poboación escolar
C3	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, na proposta de tarefas nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte
C4	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde dos escolares debido á práctica de actividades físicas inadecuadas
C8	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, durante o proceso do adestramento deportivo
C16	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais ao campo da actividade física e a saúde

Resultados de aprendizaxe		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.		C1 C2
Conceptualización e identificación do obxecto de estudo da anatomía para o movemento.	B1 B2	
Coñecer e dominar as técnicas da expresión oral e escrita para mellorar as competencias orais e escritas e, especialmente, para mellorar a redacción de textos académicos		
Adaptación a novas situacións, resolución de problemas e aprendizaxe autónoma.	B1 B2	
Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da anatomía.	B2	
Coñecemento e comprensión dos factores fisiolóxicos e biomecánicos que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.		C3 C4
Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	B13	
Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	B13	
Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.		C8 C16
Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades e patróns da motricidade humana.		C16

Contidos

Tema	
1. Terminoloxía anatómica	Xeneralidades: citoloxía, histoloxía i embrioloxía humana. Aparato locomotor: testa, colo, tronco e extremidades. Corazón e grandes vasos. Aparato dixestivo. Aparato respiratorio. Aparato xénito-urinario. Estesioloxía. Sistema Nervioso Periférico Craneal. Sistema nervioso da vida autónoma. Sistema Nervioso Central
2. Estrutura xeral do corpo humano	
3. Anatomía do aparato locomotor	
4. Neuroanatomía e esplanoloxía	
Temario práctico	Prácticas de citoloxía e histoloxía. Prácticas de disección i estudo dos distintos tecidos. Identificación de estruturas en modelos anatómicos.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	22.5	38	60.5
Prácticas de laboratorio	30	30	60
Exame de preguntas obxectivas	1.5	28	29.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia. Para o seu estudo os alumnos dispoñen en FAITIC das presentacións vistas na clase, así como material complementario, en versión dixital ou papel.
Prácticas de laboratorio	Con estas clases búscase que sirvan ó alumnos para una mellor comprensión e aplicación dos coñecementos teóricos. Tutorización individual ou en grupos pequenos para dudas e consultas. Realización de actividades tuteladas, con técnicas grupais participativas. Exercicios prácticos no laboratorio de Ciencias Morfolóxicas.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	Aclaración de dúbidas e exposición en grupos reducidos de aspectos específicos da materia. Manexo tutorizado de fontes de información.

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Prácticas de laboratorio	Prácticas: Puntuarase tanto a asistencia como a calidade das actividades realizadas nas prácticas. Valoraranse os exercicios realizados, tanto individuais como en grupo. A nota final (NF) calcularase a través da nota de prácticas e avaliación continua (NEC) e a nota do exame final de preguntas obxectivas (NEF), mediante a seguinte fórmula (tomada de Bardina e Liz): $NF = NEC \times 0.3 + (10 - NEC \times 0.3) \times (NEF / 10)$	30	B1 B2 B13	C1 C2 C3 C4 C8 C16
Exame de preguntas obxectivas	Exame teórico: Preguntas de cinco opcións, resposta única, sen puntuar negativos. Para aprobar é necesario contestar o 70% das preguntas correctamente. A nota final (NF) calcularase a través da nota de prácticas e avaliación continua (NEC) e a nota do exame final de preguntas obxectivas (NEF), mediante a seguinte fórmula (tomada de Bardina e Liz): $NF = NEC \times 0.3 + (10 - NEC \times 0.3) \times (NEF / 10)$	70	B1 B2 B13	C1 C2 C3 C4 C8 C16

Outros comentarios sobre a Avaliación

A nota final (NF) calcularase a través da nota de prácticas e avaliación continua (NEC) e a nota do exame final de preguntas obxectivas (NEF), mediante a seguinte fórmula (tomada de Bardina e Liz): $NF = NEC \times 0.3 + (10 - NEC \times 0.3) \times (NEF / 10)$

Si non se superou a materia na primeira convocatoria, as competencias non adquiridas serán avaliadas na Convocatoria de Xullo. Manteranse os mesmos criterios en sucesivas convocatorias. As datas oficiais de exames poderanse consultar na web da Facultade: <http://fcced.uvigo.es/>

Bibliografía. Fontes de información	
Bibliografía Básica	
DRAKE RL. VOGL A., Gray: Anatomía para estudantes , 3ª ed, Elsevier, 2015	
GILROY AM., Prometheus. Atlas de Anatomía , 2ª ed, Panamericana, 2013	
LIPPERT H, Anatomía. Texto y atlas , 4ª ed, Marban SL, 1999	

MOORE KL, **Anatomía con orientación Clínica.**, 7ª ed, Lippincott Williams and Wilkins., 2013

NETTER FH, **Atlas de Anatomía Humana**, 6ª ed., Masson S.A, 2015

OLSON TR, **A.D.A.M. Atlas de Anatomía Humana**, Masson-Williams & Wilkins, 1997

PAULSEN F. WASCHKE J., **Sobotta atlas de Anatomía Humana**, 23ª ed, Elsevier, 2012

WILLIAMS PL, **Gray Anatomía**, Elsevier, 1998

SCHÜNKE M, **Texto y Atlas de Anatomía**, 3ªed, Panamericana, 2015

Bibliografía Complementaria

FAWCETT DW, **Tratado de Histología**, 11ª ed, Interamericana McGraw Hill, 1989

WELSCH U, **Sobotta. Histología**, Panamericana, 2014

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Mantéñense as leccións maxistrais, pero serán impartidas online a través das Aulas do Campus Remoto da UVIGO, mantendo a planificación horaria establecida na Guía Docente, cos axustes nos horarios e grupos que estableza a Facultade. En caso de docencia mixta (presencial-virtual), haberá un grupo con docencia teórica presencial e outro con docencia online, divididos segundo a capacidade das aulas e segundo os criterios da Facultade.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Modificarase o desenvolvemento da docencia práctica en caso de non poder ser presencial no laboratorio de Anatomía. Parte das horas dedicadas ás prácticas impartiranse online nas aulas do Campus Remoto, con explicacións sobre os modelos anatómicos, algunhas en directo e outras con vídeos gravados. Outra parte consistirá en traballo autónomo do alumno, que terá que realizar as fichas de tarefas de prácticas xa existentes, adaptadas ás condicións docentes, utilizando o módulo de tarefas de Moodle. Por último, realizaranse avaliacións continuas do alumnado baseado nas tarefas e explicacións previas, a través de cuestionarios breves realizados en Moodle, e con preguntas orais online de forma individual no Campus Remoto. En caso de docencia mixta (presencial-online), adaptaranse os grupos de prácticas segundo a capacidade do laboratorio de Anatomía, e reduciranse en función da capacidade do laboratorio os tempos de docencia presencial, sendo realizado o resto da carga docente de forma online.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

As tutorías realizaranse online a través do Despacho Virtual do profesorado (Prof J.C.Diz: Sala 670. Prof M.E.Padín: Sala 1827) no Campus Remoto, mantendo os mesmos horarios que as tutorías presenciais. Fomentarase a utilización do email para a atención aos alumnos, e Moodle como medio de difusión de información.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Mantéñense os contidos da materia.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Mantense a bibliografía da Guía Docente.

En caso de precisar algunha fonte de información adicional para a realización dalgunhas das tarefas prácticas, os accesos serán facilitados durante as clases prácticas.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

A proba teórica mantén o peso indicado na Guía Docente (70%), do mesmo xeito que a avaliación continua das clases prácticas (30%), independentemente de si a docencia é presencial ou vía Campus Remoto.

* Probas que se modifican

Si non se pode realizar de forma presencial, o exame final realizarase a través dun cuestionario en Moodle, coas mesmas características que o exame presencial.

A avaliación das tarefas prácticas en caso de non ser presenciais, realizarase a través do módulo de tarefas de Moodle. A avaliación continua das prácticas realizarase mediante cuestionarios en Moodle e avaliación oral individualizada no Campus Remoto.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Aprendizaje y control motor en la educación física y el deporte**

Materia	Educación: Aprendizaje y control motor en la educación física y el deporte			
Código	P02G050V01102			
Titulación	Grado en Ciencias de la Actividad Física y del Deporte			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castellano Gallego			
Departamento	Didácticas especiales			
Coordinador/a	Silva Piñeiro, Roberto Novo Carballal, Antonio Figueira Rodríguez, Alberto			
Profesorado	Figueira Rodríguez, Alberto Novo Carballal, Antonio Silva Piñeiro, Roberto			
Correo-e	anovo@uvigo.es roberto.silva@uvigo.es afigueira@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	La materia de Aprendizaje y Control Motor en la Educación Física y el Deporte analiza los procesos de aprendizaje de las conductas motoras, así como todos los aspectos relacionados con los procesos de recepción de la información y su procesamiento, los mecanismos de ejecución y decisión, y el programa motor.			

Competencias

Código	
B1	Conceptualización e identificación del objeto de estudio de las Ciencias de la Actividad Física y del Deporte.
B2	Conocimiento y comprensión de la literatura científica del ámbito de la actividad física y el deporte.
B5	Conocimiento y comprensión de los efectos de la práctica del ejercicio físico sobre la estructura y función del cuerpo humano
B7	Conocimiento y comprensión de los fundamentos, estructuras y funciones de las habilidades y patrones de la motricidad humana.
B12	Aplicación de las tecnologías de la información y comunicación (TIC) al ámbito de las Ciencias de la Actividad Física y del Deporte.
B13	Hábitos de excelencia y calidad en el ejercicio profesional.
B14	Manejo de la información científica básica aplicada a la actividad física y al deporte en sus diferentes manifestaciones.
B24	Actuación dentro de los principios éticos necesarios para el correcto ejercicio profesional.
B25	Habilidad de liderazgo, capacidad de relación interpersonal y trabajo en equipo.
B26	Adaptación a nuevas situaciones, la resolución de problemas y el aprendizaje autónomo.

Resultados de aprendizaje

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Conocimiento y comprensión de los fundamentos, característica y estructura del aprendizaje y control motor en la Educación Física.	B1 B2 B5 B7 B13 B14 B24 B25 B26

Conocimiento y comprensión del la práctica motriz y de los mecanismos en el aprendizaje motor.	B1
Asi como el conocimiento y comprensión de los procesos de adquisición de la habilidad motora.	B2
	B5
	B7
	B12
	B13
	B14
	B24
	B25
	B26
Conocimiento y comprensión de la evaluación del aprendizaje motor y de la estructura del programa motor	B1
	B2
	B5
	B7
	B12
	B13
	B14
	B24
	B25
	B26

Contenidos

Tema	
1. Fundamentos, característica y estructura del aprendizaje y control motor en la Educación Física	1.1. Comportamiento motor: fundamentos, características, estructura del aprendizaje. 1.2. Evolución de los campos de estudio del aprendizaje y control motor. 1.3. Perspectivas teóricas del aprendizaje motor.
2. La práctica motriz como elemento del aprendizaje en la Educación Física	2.1. Tipos de práctica 2.1. Distribución de la práctica 2.3. Transferencia 2.4. Variabilidad en la práctica
3. Control motor en el ámbito de la actividad física y el deporte.	3.1. Bases teóricas del control motor. 3.2. Fisiología del control motor. 3.3. Receptores y movimiento.
4. Procesos de adquisición de la habilidad motora.	4.1. Característica y estructura de la habilidad motriz. 4.2. Dificultad y complejidad. 4.3. Etapas de adquisición de la habilidad motriz. 4.4. Atención y aprendizaje motor. 4.5. Memoria motriz, codificación y olvido. 4.6. Transferencia.
5. Mecanismos y evaluación en el aprendizaje motor.	5.1. Modelos del comportamiento motor. 5.2. La información en el aprendizaje motor (FB). 5.3. Percepción. 5.4. Decisión. 5.5. Ejecución. 5.6. Evaluación del Aprendizaje Motor
6. El programa motor.	6.1. Estructura del programación motora. 6.2. Programa motor y patrón neuromuscular. 6.3. La complejidad motora. 6.4. Tipos de programa motor.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	7.5	15	22.5
Prácticas de laboratorio	15	22.5	37.5
Lección magistral	30	60	90

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodologías

	Descrición
Seminario	Se realizarán seminarios para profundizar en el análisis de los mecanismos de feedback, tipos de práctica y el control motor. El alumnado tendrá que realizar trabajos sobre los temas tratados.
Prácticas de laboratorio	Análisis de vídeos. Prácticas donde se analizan los mecanismos de aprendizaje. Prácticas sobre percepción y decisión.

Lección magistral	El profesor expondrá los contenidos de la materia, aclarando conceptos, clasificaciones, técnicas de aplicación, fundamentos, etc.
-------------------	--

Atención personalizada

Metodologías	Descripción
Seminario	Se trabajarán temas monográficos de los contenidos, para aclarar y mejorar dichos conceptos. La atención personal o tutoría se realizarán en las horas establecidas en el despacho 225 de manera presencial y de forma telemática previa cita en el despacho virtual 915, por correo electrónico o cualquier otro medio disponible y de común acuerdo
Prácticas de laboratorio	Se trabajarán de forma práctica los temas teóricos descritos en los contenidos, para saber hacer y comprender específicamente el temario propuesto. La atención personal o tutoría se realizarán en las horas establecidas en el despacho 225 de manera presencial y de forma telemática previa cita en el despacho virtual 915, por correo electrónico o cualquier otro medio disponible y de común acuerdo.

Evaluación

	Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaje
Seminario	Se evaluará: La calidad de los trabajos La participación activa	15	B1 B2 B5 B7 B12 B13 B14 B24 B25 B26
Prácticas de laboratorio	Se evaluará: La calidad de los trabajos La participación activa	10	B1 B2 B5 B7 B12 B13 B14 B24 B25 B26
Lección magistral	Se evaluará con un examen tipo test y/o pregunta corta. Para aprobar, el alumnado tendrá que alcanzar en este apartado un calificación mínima de 5 puntos sobre 10	75	B1 B2 B5 B7 B12 B13 B14 B24 B25 B26

Otros comentarios sobre la Evaluación

Se guardará la calificación de cada uno de los apartados anteriores en la convocatoria extraordinaria de julio.

Todo el alumnado, asista o no a las clases, tiene derecho a ser evaluado.

De no tener superada la materia en la primera convocatoria, las competencias no adquiridas serán evaluadas en la convocatoria de julio.

Fuentes de información

Bibliografía Básica

Latash, **Neurophysiological Basis of movement**, HK,

Schmidt & Lee, **Motor Control and Learning**, HK,

Magill, R.A. & Anderson, D.I., **Motor Learning and Control: Concepts and Applications**, McGraw-Hill,

Bibliografía Complementaria

Plan de Contingencias

Descripción

=== MEDIDAS EXCEPCIONALES PLANIFICADAS ===

Ante la incierta e imprevisible evolución de la alerta sanitaria provocada por la COVID- 19, la Universidad establece una planificación extraordinaria que se activará en el momento en que las administraciones y la propia institución lo determinen atendiendo a criterios de seguridad, salud y responsabilidad, y garantizando la docencia en un escenario no presencial o no totalmente presencial. Estas medidas ya planificadas garantizan, en el momento que sea preceptivo, el desarrollo de la docencia de una manera mas ágil y eficaz al ser conocido de antemano (o con una amplia antelación) por el alumnado y el profesorado a través de la herramienta normalizada e institucionalizada de las guías docentes *DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DE Las METODOLOGÍAS ===

- Metodologías docentes que se mantienen:

Seminarios, prácticas de laboratorio, lección magistral.

- Metodologías docentes que se modifican:

Seminarios: Se realizarán de forma individualizada o por grupos de manera telemática.

Prácticas de laboratorio: las prácticas se realizarán con base en la visualización de videos o la grabación de prácticas individuales de los propios alumnos, empleo de aplicaciones móviles y de herramientas como "Doodle" .

Lección magistral: se realizará mediante el campus remoto o la grabación de las sesiones para posterior visualizado.

-Mecanismo no presencial de atención al alumnado (tutorías):

Se realizarán previa cita en la dirección de correo electrónico de cualquiera de los profesores y en los despachos virtuales de cada uno de ellos.

Alberto Figueira: 915

Antonio Nuevo: 1767

=== ADAPTACIÓN DE La EVALUACIÓN ===

-Pruebas que se modifican:

-Examen tipo test o pregunta corta: => peso del 40% de la nota. Para poder superar esta parte de la evaluación el alumnado tendrá que conseguir una calificación mínima de 5 sobre 10 puntos en este apartado.

Prácticas de laboratorio: Se evaluará la calidad de los trabajos y la participación activa. => Peso del 30% de la nota.

Seminario: Se evaluará la calidad de los trabajos y la participación activa. => Peso del 30%

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Educación: Pedagogía da educación física e o deporte				
Materia	Educación: Pedagogía da educación física e o deporte			
Código	P02G050V01103			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a	Raposeiras Correa, Jose			
Profesorado	Raposeiras Correa, Jose			
Correo-e	joseraposeiras@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A finalidade principal desta materia consiste en adquirir unha visión de conxunto sobre os principais fenómenos e problemas físico/educativos referidos ao seu quefacer profesional, para que o alumnado poida chegar a contemplar os procesos pedagóxicos como accións e feitos humanos que actúan coherentemente nun sistema social: analizar, relacionar e sintetizar os distintos elementos que constitúen estes procesos. Así mesmo preténdese que os alumnos e as alumnas saiban interpretar, ao final de curso, a realidade da educación física e deportiva nas súas dimensións fundamentais: o desenvolvemento da razón e o sentido crítico ó estudar a actividade dos citados procesos e o saber intervir a nivel educativo sobre esa realidade, tendo claro o seu papel como profesionais.			

Competencias

Código	
B2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.
B11	Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.
B12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
B13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.
B15	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino- aprendizaxe relativos á actividade física e do deporte, con atención ás características individuais e contextuais das persoas.
B16	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte.
B25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.
B26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e ao deporte con atención ás características individuais e contextuais das persoas.	B2 B11 B12 B13 B15 B16 B25 B26
Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica de actividade física e deporte entre a poboación escolar	B11 B13 B15 B16
Capacidade para planificar, desenvolver e avaliar a realización de programas de deporte e actividade física escolar.	B2 B11 B12 B13 B15 B16 B25 B26

Contidos	
Tema	
1. A Pedagogía da Actividade Física e o Deporte. Concepto e relacións cos diferentes ámbitos.	- As Ciencias da Actividade Física e do Deporte como ámbito de coñecemento. - Pedagogía da Educación Física e do Deporte.
2. Fundamentos pedagóxicos da Educación Física.	- Concepto de Educación Física. - Os fundamentos da Educación Física: o corpo e o movemento.
3. Pedagogía dos valores e a súa implicación na actividade física e deportiva.	- Os valores na educación. Marco conceptual e consideracións iniciais. - A Educación Física como contexto específico na pedagogía dos valores. - Técnicas para educar en valores. A súa aplicación á Educación Física.
4. A función docente na educación física.	- Docencia en Educación Física. Destrezas e factores de eficacia na aula. - Modelos de ensino-aprendizaxe. - Unha función técnica e especializada.
5. Procesos pedagóxicos de interacción na actividade física e deportiva.	- Aspectos pedagóxicos da actividade física e deportiva.
6. Teorías, paradigmas e correntes pedagóxicas en relación aos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte.	- Educación Física: corpo e movemento. - Paradigmas do movemento humano. - Correntes pedagóxicas.
7. O educando	- Elementos constituíntes da educación. Concepto, finalidades e características. - Dimensións e pilares da educación. - A educación formal, non formal e informal.
8. Principios pedagóxicos nos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte.	- O lugar da Pedagogía no contexto das Ciencias da Educación Física. - Coñecementos nos que se apoia a docencia en Educación Física. - Ámbitos e contidos da Pedagogía Deportiva.
9. Reflexión e innovación sobre o acto educativo a través da actividade física e o deporte na sociedade actual.	- Aplicacións socioeducativas da actividade física e do deporte: saúde, turismo e benestar, reinserción social, actividades de tempo libre e de lecer, etc.
10. Os estudos do currículo e a súa relación coa actividade física e o deporte.	- Teoría e fonte pedagóxica do currículo. - O currículo da Educación Física. - Competencias e taxonomías.
11. Deporte e educación.	- Bases pedagóxicas para unha Educación Deportiva. - Deporte e cambio social no século XXI.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	45	75
Presentación	2	4	6
Traballo tutelado	15	28	43
Seminario	1	7	8
Resolución de problemas	6	12	18

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	As leccións que conforman o temario desta materia serán elaboradas e presentadas de forma expositiva ao grupo clase, polo profesor. Este centrará a súa intervención preferentemente nos aspectos nucleares de cada unidade didáctica, procurando ofrecer de xeito condensado a información esencial que posibilite obter unha visión panorámica ou de síntese de cada tema, delimitando os conceptos, as ideas e os argumentos nel implicados e relacionándoos cos outros temas do programa. A súa finalidade vai consistir en lograr unha integración dos módulos de contido e os aspectos estruturais que conforman o corpus cognitivo da materia.
Presentación	A exposición por parte do alumnado consiste na presentación dun traballo/tema incluído nos contidos de forma estruturada. O recurso principal será a linguaxe oral, aínda que tamén pode estar acompañado de texto escrito (un PowerPoint). Esta presentación expositiva permitirá extraer os puntos máis importantes dunha ampla gama de información.
Traballo tutelado	Os traballos monográficos de aula terán como cometido a iniciación á investigación. Serán realizados de xeito individual ou en pequeno grupo, mediante o uso das TICs, documentos proporcionados polo profesor, entrevistas ou reunións con profesionais ... A súa finalidade consiste na aplicación práctica de diferentes aspectos que constitúen os contidos da materia. As cuestións máis particulares que non queden plenamente resoltas para algún estudante, poderíanse tratar en horario de tutoría.
Seminario	Relacionada coas actividades prácticas desta materia e a elaboración e/ou exposición voluntaria do traballo final, en grupos e seguindo as directrices expostas na plataforma dixital Fatic. Reunións organizadas e programadas ao respecto.

Resolución de problemas	O citado traballo final da materia será especificado polo profesor ao inicio do curso, unha vez feitas as propostas de varias temáticas relacionadas coa actividade física e deportiva e despois das oportunas orientacións, fontes documentais, bibliográficas e de webgrafía.
-------------------------	---

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentación	Para a súa preparación, realizarase atención personalizada -previa demanda- nas horas de tutoría.
Lección maxistral	Os alumnos e alumnas teñen a posibilidade de presentar as súas dúbidas. O profesor atendendo as súas solicitudes, repasará conceptos, proporá novos exemplos ... Así mesmo, os estudantes poderán revisar a cualificación obtida na proba final escrita e demais traballos que deban presentar, comprobando que ésta se axusta aos criterios de avaliación establecidos na guía docente.
Resolución de problemas	Para a súa elaboración, realizarase atención personalizada a demandas -se procede- nas horas de tutoría.
Traballo tutelado	Nestas sesións en grupos reducidos, resolveranse de forma individualizada as dúbidas formuladas polo alumnado, en especial cando sexan comúns a varios alumnos e alumnas ou ilustren un caso interesante. Se a cuestión é máis particular ou non queda resolta para algún estudante, trataríase tamén nas horas de tutoría (individual ou grupal).
Seminario	Para asesorar, orientar e informar sobre temáticas a desenvolver á hora de realizar os traballos prácticos. Apoio, seguimento e evolución dos grupos de traballo. Así mesmo aproveitaranse as tutorías individuais, para resolver posibles dúbidas relacionadas con aspectos concretos da materia, tanto teóricos como prácticos. En relación a esta última metodoloxía Seminario, ao igual que as catro anteriores (presentación, lección maxistral, resolución de problemas e traballo tutelado), cómpre ter en conta que as sesións de tutoría levaranse a cabo preferentemente de xeito presencial. Excepcionalmente e nos supostos das modalidades de docencia mixta ou non presencial, en función de como vaia evolucionando a actual pandemia do coronavirus, as tutorías poderanse realizar tamén por vía telemática: enderezo electrónico (joseraposeiras@uvigo.es), videoconferencias (Despacho Virtual do profesor / Sala 2.110), videochamadas a través do teléfono móbil (WhatsApps, FaceTime...) ou a través dos foros na plataforma dixital Faitic.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistral	As sesións maxistras serán avaliadas mediante unha proba. Esta proba valorará as competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre algún aspecto concreto do temario. Os alumnos e alumnas deben responder de maneira directa e breve en función dos coñecementos que teñen sobre a materia. Deste 60% que lle correspondería á cualificación global da parte teórica da materia, un 40% pódese obter a través dunha proba escrita e a restante porcentaxe do 20% gardaría relación cos procesos de avaliación continua (actitude; preguntas orais, comentarios e participación sobre as explicacións da clase; actividades alternativas ou traballos específicos que faciliten a avaliación ao longo de todo o período lectivo).	60	B2 B11 B12 B13 B15 B25 B26
Presentación	Avaliarase a claridade, profundidade e capacidade expositiva oral coa que se presente o traballo, diante da clase. Participación e actitude.	5	B2 B12 B13 B15 B25 B26
Traballo tutelado	Versarán sobre aspectos relevantes da Pedagogía da Educación Física e do Deporte. Deberán ter requisitos de calidade académica e serán abordados ao inicio do cuadrimestre polo profesor. Traballos monográficos a modo de iniciación á investigación, en grupos reducidos ou a nivel individual. Avaliarase o contido e a preparación dos materiais pertinentes que aporten calidade á materia, a orixinalidade, presentación ...	17,5	B2 B11 B12 B13 B15 B16 B25 B26
Seminario	Avaliarase a súa realización/participación/actitude en relación á elaboración dos traballos por grupos ou a nivel individual, así como a implicación dos distintos membros na realización das tarefas a desenvolver ao longo do curso.	2,5	B11 B13 B16 B25 B26

Resolución de problemas	Trátase de traballos sobre contidos específicos -recensións- que aporten actualidade e reflexión crítica ás temáticas. Estes traballos deberán ter uns requisitos de calidade académica e serán abordados polo profesor ao inicio do curso.	15	B12 B13 B15 B16 B25 B26
-------------------------	---	----	--

Outros comentarios sobre a Avaliación

Tanto a cualificación dos traballos derivados da resolución de problemas, como a cualificación dos traballos de aula e as presentacións, feitos no seu momento durante o curso, seguirán vixentes na segunda convocatoria ou convocatoria extraordinaria.

A cualificación final da materia resultará da integración das distintas notas. Deberán ser superadas todas as partes (teoría e prácticas) para poder obter una cualificación positiva.

O alumnado non asistente deberá contactar ao inicio do curso co profesor, para coñecer os prazos de entrega das diferentes actividades e traballos solicitados (similares aos realizados polo alumnado asistente).

Todos os alumnos e alumnas, asistan ou non ás aulas, teñen dereito a ser avaliados (mediante un exame -proba escrita- e a entrega dos traballos prácticos obrigatorios, tal e como se expuxo con anterioridade).

De non ter superada a materia na primeira convocatoria (1ª edición), as competencias non adquiridas serán avaliadas na segunda convocatoria (2ª edición de xullo).

As datas oficiais dos exames pódense consultar na Web da Facultade, na seguinte ligazón: www.fcced.uvigo.es/gl

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Arias, J.L., **Manual de prácticas de fundamentos pedagógicos del deporte**, Guadalupe, 2013

Dosil Díaz, J. (ed.), **Ciencias de la actividad física y del deporte**, Síntexis, 2003

Foro Mundial de Educación, Cultura y Deporte, **El Deporte: diálogo universal**, Consejo Superior de Deportes, 2004

Gil Roales-Nieto, J. y Delgado Noguera, M. A. (comps.), **Psicología y Pedagogía de la Actividad Física y el Deporte**, Siglo XXI de España, 1994

Paredes Ortiz, J., **Teoría del deporte**, Editorial Wanceulen editorial deportiva, 2003

Piéron, M., **Pedagogía de la actividad física y el deporte**, Junta de Andalucía, 1988

Prat Grau, Mª., **Actitudes, valores y normas en la educación física y el deporte: reflexiones y propuestas didácticas**, INDE Publicaciones, 2003

Rodríguez López, J., **Deporte y Ciencia: teoría de la actividad física**, INDE Publicaciones, 1995

Vázquez, B. (coord.), **Bases Educativas de la Actividad Física y del Deporte**, Editorial Síntexis, 2001

Bibliografía Complementaria

Arnold, P. J., **Educación Física, movimiento y curriculum**, Morata, 1990

Brasileiro, M. D. S., **El Deporte y el turismo de litoral: entre los cambios sociales**, Universidad de Granada, 2007

Carranza, M. y Mora, J. M., **Educación física y valores: educando en un mundo complejo. 31 propuestas para los centros escolares**, Graó, 2003

Castillo Algarra, J., **Deporte y reinserción penitenciaria**, Consejo Superior de Deportes, 2005

Denis, D., **El cuerpo enseñado**, Editorial Paidós, 1980

Devís Devís, J., **Educación Física, deporte y curriculum: investigación y desarrollo curricular**, Visor, 1996

Devís Devís, J. (coord.), **La Educación Física, el Deporte y la Salud en el Siglo XXI**, Marfil, 2001

Devís Devís, J. y Peiró Valert, C., **Nuevas perspectivas curriculares en educación física: la salud y los juegos modificados**, INDE Publicaciones, 1992

Giménez Fuentes-Guerra, F. J. et al., **Educación Física y diversidad**, Universidad, 2001

Gorostiaga Ayestarán, E. y Ibáñez Santos, J., **Deporte y Salud**, Gobierno de Navarra, 1996

Izquierdo Moreno, C., **El profesor y su mundo: guía para maestros y profesionales de la educación**, MAD, 2006

Latiesa Rodríguez, M. Martos Fernández, P. y Paniza Prados, J. L., **Deporte y cambio social en el umbral del siglo XXI**, Librerías Deportivas Esteban Sanz, 2001

Mandado Vázquez, A. y Díaz, P., **Deporte y Educación: pautas para hacer compatible el rendimiento y el desarrollo integral de los jóvenes deportistas**, Revista de Educación Nº 335, 2004

McCourt, F., **El profesor**, Maeva, 2007

Olivera Beltrán, J., **Bases pedagógicas para una educación deportiva**, Apuntes Educación Física y Deportes Nº 66, 2001

Pierón, M., **Para una enseñanza eficaz de las actividades físico-deportivas**, 2ª, INDE Publicaciones, 2005

Ruiz Omecaña, J. V., **Pedagogía de los valores en la Educación Física**, Editorial CCS, 2004

Sicilia Camacho, A. y Fernández Balboa, J. M., **La otra cara de la enseñanza: la educación física desde una perspectiva crítica**, INDE Publicaciones, 2005

- Solar Cubillas, L. V., **Pierre de Coubertin : la dimensión pedagógica : la aportación del movimiento olímpico a las pedagogías corporales**, Gymnos, 2003
- Torrebadella-Flix, X., **La educación física y la actividad gimnástico-deportiva de las mujeres a partir de la bibliografía especializada del siglo XIX**, ARENAL Nº 18, 2011
- Trilla, J. (coord.), **El legado pedagógico del siglo XX para la escuela del siglo XXI**, Graó, 2001
- Vázquez, B. y Álvarez Bueno, G., **Guía para una educación no sexista**, Ministerio de Educación y Ciencia, 1996
- Vicente Pedraz, M., **Teoría Pedagógica de la Actividad física. Bases epistemológicas**, Gymnos, S. A., 1988
- Zagalaz Sánchez, Mª L., **Corrientes y tendencias de la Educación Física**, INDE Publicaciones, 2001

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

En función da evolución da pandemia COVID-19, para implementar e avaliar esta materia -tanto na modalidade mixta como na non presencial- empregaríanse ferramentas sincrónicas que fíxesen posible o seguimento das clases dun xeito presencial e tamén dende a casa, en función dos medios dos que dispoñamos. Ao respecto, na plataforma dixital Faitic facilitaríanse os apuntes que desenvolven os aspectos teóricos básicos; artigos científicos e documentos varios relacionados e lexislación, aos que o estudantado pode ter acceso sen restricións.

En canto ás actividades prácticas da asignatura, polo que atinxe á presentación, a resolución de problemas, o traballo tutelado e o seminario (traballos, recensións, exposicións...) -se fose imposible realizalas presencialmente- o alumnado vai contar con diversos materiais, artigos, vídeos, investigacións e documentos de estudo, na citada plataforma Faitic. Así mesmo aparecerán tamén as orientacións precisas e as normas concretas para o desenvolvemento dos traballos obrigatorios que deben presentar. Desta maneira, o estudantado poderá organizar o seu traballo de forma autónoma. Ante posibles circunstancias excepcionais, no caso de docencia non presencial, a actividade do profesor desenvolverase a través da Plataforma Campus Remoto, dende o Despacho Virtual 2.110 e da teledocencia Faitic. Fomentaríase así a igualdade de condicións a través das aulas físicas e virtuais, facilitando o acceso sincrónico do alumnado.

Sistemas de cualificación alternativos: segundo se vaia desenvolvendo a mencionada COVID-19 e en caso de producirse novas situacións de estado de alarma, sería posible eliminar o requisito de presencialidade para os exames teóricos, substituíndo estes por unha avaliación continua (traballos específicos / actividades alternativas) e engadindo -se fose necesario- probas a través das vías telemáticas xa citadas. En canto ás prácticas da materia (elaboración de traballos, comentarios e reseñas de carácter obrigatorio) entregaríanse tamén telematicamente (envío en PDF por enderezo electrónico), coordinados a través das titorías non presenciais e sistemas de mediación, expostos xa no apartado de atención personalizada desta Guía docente.

De todos os xeitos, isto poderíase activar ou desactivar en función da evolución da pandemia.

No suposto de docencia mixta ou non presencial, poderíanse gravar as sesións docentes, pensando no alumnado que teña problemas de conectividade ou falta de dispoñibilidade de equipos informáticos ou, incluso, de conciliación da vida familiar, para que poidan acceder a eles de xeito sincrónico. Neste caso faríase constar que a utilización destas hipotéticas gravacións sería exclusivamente para fins docentes, quedando prohibido o seu emprego para outras actividades.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Fisioloxía: Fisioloxía do exercicio I				
Materia	Fisioloxía: Fisioloxía do exercicio I			
Código	P02G050V01104			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Bioloxía funcional e ciencias da saúde Didácticas especiais			
Coordinador/a	González Matías, Lucas Carmelo Vila Suarez, Maria Elena			
Profesorado	González Matías, Lucas Carmelo Mallo Ferrer, Federico Vila Suarez, Maria Elena			
Correo-e	lucascgm@uvigo.es evila@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia pretende introducir ao alumno nos conceptos básicos da fisioloxía humana que son aplicables ao exercicio e ao deporte.			

Competencias

Código	
B1	Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
B2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.
B3	Coñecemento e comprensión dos factores fisiolóxicos e biomecánicos que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.
B5	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre a estrutura e función do corpo humano.
B10	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do deporte.
B16	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte.
B18	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, aos diferentes campos da actividade física e o deporte.
B19	Capacidade para avaliar a condición física e prescribir exercicio físico orientado cara á saúde.
B20	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas.
C8	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, durante o proceso do adestramento deportivo
C10	Capacidade para identificar os riscos, que se derivan para a saúde dos deportistas, da práctica de actividades físicas inadecuadas no contexto do adestramento deportivo
C16	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais ao campo da actividade física e a saúde

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.	B1	
Capacidade de coñecer e comprender a literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.	B2	
Capacidade de coñecer e comprender os factores fisiolóxicos e biomecánicos que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.	B3	
Capacidade de comprender os efectos da práctica do exercicio físico sobre a estrutura e función do corpo humano.	B5	
Capacidade de coñecer e comprender os fundamentos do deporte.	B10	
Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e o deporte.	B16	C16
Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, de comportamento e sociais, aos diferentes campos da actividade física e o deporte.	B18	C8 C10 C16

Capacidade para avaliar a condición física e prescribir exercicio físico orientado cara á saúde.	B19	C8 C10 C16
Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas.	B20	C10 C16

Contidos

Tema	
1. Fisioloxía celular e do sistema nervioso.	1) Introducción, historia e aspectos xerais. Significado da Fisioloxía. 2) Membrana plasmática. Características funcionais e transporte. Fenómenos eléctricos de membrana. 3) Fisioloxía da neurona. Organización funcional do sistema nervioso. Comunicación Neuronal: a sinapsis. Neurotransmisores e neurotransmisión 4) Control motor. Sistema nervioso autónomo ou vexetativo
2. Fisioloxía do músculo esquelético.	5) Estrutura e función do músculo estriado. 6) Mecánica da contracción muscular
3. Fisioloxía do sistema endocrino y metabolismo.	7) Sistema endocrino. Neuroendocrinoloxía. 8) Control endocrino do metabolismo
4. Sistemas enerxéticos e valoración fisiolóxica do exercicio.	9) Metabolismo enerxético 10) Valoración fisiolóxica do exercicio

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	30	30	60
Resolución de problemas	0	18	18
Lección maxistral	19	48	67
Exame de preguntas obxectivas	3	0	3
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	0	2	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	Aplicación práctica dos temas estudados a nivel teórico. Realizaranse diversas prácticas en grupo, para unha maior fixación dos conceptos relacionados co sistema nervioso, a contracción muscular, as vías metabólicas e o control hormonal do exercicio, así como distintas probas de valoración do exercicio. As prácticas de simulación de procesos fisiolóxicos realizaranse na aula de informática. No caso de que as clases non poidan impartirse presencialmente na Facultade, impartiranse segundo os medios que dispoña a Universidade entre eles a plataforma de teledocencia FAITIC: http://faitic.uvigo.es/index.php/é/ ou aulas do CAMPUS REMOTO Para iso os alumnos necesitarán conexión a Internet, computador ou móbil, cámara, micrófono e altofalantes. As prácticas e valoración Fisiolóxica do exercicio realízanse no laboratorio de fisioloxía do exercicio, nas pistas de atletismo ou noutras dependencias ou exteriores da Facultade. No caso de que as clases non poidan impartirse presencialmente na Facultade, impartiranse segundo os medios que dispoña a Universidade entre eles a plataforma de teledocencia FAITIC: http://faitic.uvigo.es/index.php/é/ ou aulas do CAMPUS REMOTO Para iso os alumnos necesitarán conexión a Internet, computador ou móbil, cámara, micrófono e altofalantes.
Resolución de problemas	Formulación, análise, resolución e debate dun problema ou exercicio relacionado cos temas teóricos vistos na aula. E o seu seguimento poderá realizarse a través da plataforma de teledocencia da Universidade. FAITIC: http://faitic.uvigo.es/index.php/é/
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia. No caso de que as clases non poidan impartirse presencialmente na Facultade, impartiranse segundo os medios que dispoña a Universidade como o CAMPUS REMOTO. Para iso os alumnos necesitarán conexión a Internet, computador ou móbil, cámara, micrófono e altofalantes

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Lección maxistral	Atenderase ao alumno ás preguntas e dúbidas expostas durante o desenvolvemento da materia preferiblemente por medios telemáticos ,baixo a modalidade de cita previa Por correo electrónico: María Elena Vila Suarez: evila@uvigo.es Federico Mallo Ferrer: fmallo@uvigo.es Lucas C. González Matías: lucascgm@uvigo.es Por videoconferencia nos despachos virtuais: Sala 2721 - Prof. María Elena Vila Suarez Sala 1494 - Prof. Federico Mallo Ferrer Sala 1183 - Prof. Lucas Carmelo González Matías ou través da plataforma de teledocencia FAITIC: http://faitic.uvigo.es/index.php/es/
Prácticas de laboratorio	Atenderase ao alumno ás preguntas e dúbidas expostas durante o desenvolvemento das prácticas da materia preferiblemente por medios telemáticos , a través da plataforma de teledocencia FAITIC: http://faitic.uvigo.es/index.php/é/ ou baixo a modalidade de cita previa por correo electrónico: María Elena Vila Suarez: evila@uvigo.es Federico Mallo Ferrer: fmallo@uvigo.es Lucas C. González Matías: lucascgm@uvigo.es Por videoconferencia nos despachos virtuais: Sala 2721 - Prof. María Elena Vila Suarez Sala 1494 - *Prof. Federico Mallo Ferrer Sala 1183 - Prof. Lucas Carmelo González Matías

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Prácticas de laboratorio	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia. Elaboración dun documento por parte do alumno no que se reflicten as características do traballo levado a cabo. Os alumnos deben describir as tarefas e procedementos desenvolvidos, mostrar os resultados obtidos ou observacións realizadas, así como a análise e tratamento de datos.observacións realizadas, así como a análise e tratamento de datos.	Aprobado o suspenso. Podrá suponer un incremento de un 20 por cento de la nota, una vez superada la teoría. 20	B5 B10 B16 B18 B19 B20
Lección maxistral	Probas para a avaliación das competencias adquiridas, que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadero/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos, etc.). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	0-80	B1 B3 B18 B19 B20

Outros comentarios sobre a Avaliación

A realización das prácticas é **obligatoria** e aprobalas é un requisito para aprobar a materia.

A avaliación da teoría será mediante un exame escrito, principalmente preguntas tipo test, aínda que tamén poderá conter preguntas de resposta curta ou preguntas de desenvolvemento dun tema. No caso de dividir a materia en parciais será necesario obter unha puntuación de 5 sobre 10, en cada un dos dous parciais da materia para poder aprobalas.

Na segunda e seguintes convocatorias, se gardará a nota das prácticas, no caso de que estas estivesen aprobadas e, na parte teórica manteranse os mesmos criterios que na primeira convocatoria.

Todo o alumnado, asista ou non ás aulas, ten dereito a ser avaliado, mediante un examen teórico-práctico nas datas oficiais de examen (<http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames>)

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Berne, Robert M.; Koeppen, Bruce M.; Stanton, Bruce A.; Levy, Matthew N., **Berne y Levy, Fisiología**, 6ª ed, Elsevier, 2009

Boron,Walter F.; Boulpaep, Emile L., **FISIOLOGÍA MÉDICA**, 3ª ed., Elsevier, 2017

McArdle, William D.; Katch, Frank I.; Katch, Victor L., **Fisiología del ejercicio : nutrición, rendimiento y salud**, 8ª ed., LIPPINCOTT WILLIAMS AND WILKINS. WOLTERS KLUWER H, 2015

Powers, Scott K.; Howley, Edward T., **FISIOLOGÍA DEL EJERCICIO. Teoría y aplicación a la forma física y al rendimiento**, 1ª ed, Editorial Paidotribo, S.L, 2014

Green, Howard J.; Wenger, Howard A; Mac Dougall, Duncan J., **EVALUACIÓN FISIOLÓGICA DEL DEPORTISTA**, 3ª ed, Editorial Paidotribo, S.L, 2016

Hall, John E., **GUYTON Y HALL. TRATADO DE FISIOLOGÍA MÉDICA**, 13ª ed, Elsevier, 2016

Bernardot, D., **Nutrición deportiva avanzada**, 2ª ed, Tutor, 2013

Bibliografía Complementaria

Kenney, W. Larry; Wilmore , Jack H.; Costill, David L., **Fisiología del Deporte y el Ejercicio**, 5ª Ed, Panamericana, 2014

Lopez Chicharro J.; Fernández Vaquero, **FISIOLOGÍA DEL ENTRENAMIENTO AERÓBICO**, Panamericana, 2013

Wilmore, J. y Costill, D., **Fisiología del esfuerzo y del deporte**, 6ª. ed., Paidotribo, 2013

Calderon Montero J., **Fisiología Humana aplicada a la actividad física.**, Panamericana, 2012

López Chicharro, José, **Fisiología del ejercicio.**, 3ª. ed, Panamericana, 2006

Pocock, Gillian, **Fisiología humana : la base de la medicina**, 2ª ed, Masson, 2005

BEAR, MARK F., **Neurociencia : la exploración del cerebro**, 3ª ed, Lippincott Williams & Wilkins., 2008

KANDEL, ERIC R., **Principios de neurociencia:**, 4ª ed, McGraw-Hill Interamericana, 2001

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Fisioloxía: Fisioloxía do exercicio II/P02G050V01401

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Anatomía humana: Anatomía e kinesiología humana/P02G050V01201

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que activarase no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Clase maxistral, no caso de que as clases non poidan impartirse presencialmente na Facultade, impartiranse segundo os medios que dispoña a Universidade como o CAMPUS REMOTO.

Para iso os alumnos necesitarán conexión a Internet, computador ou móbil, cámara, micrófono e altosfalantes

* Metodoloxías docentes que se modifican

Prácticas de simulación de procesos fisiolóxicos

Prácticas de valoración fisiolóxica do exercicio

En ambos os casos no que as prácticas non poidan impartirse presencialmente na Facultade, impartiranse segundo os medios que dispoña a Universidade entre eles a plataforma de teledocencia FAITIC: <http://faitic.uvigo.es/index.php/é/> ou aulas do CAMPUS REMOTO

Para iso os alumnos necesitarán conexión a Internet, computador ou móbil, cámara, micrófono e altosfalantes.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

Atenderase ao alumno ás preguntas e dúbidas expostas durante o desenvolvemento da materia preferiblemente por medios telemáticos, baixo a modalidade de cita previa

Por correo electrónico:

María Elena Vila Suarez: evila@uvigo.es

Federico Mallo Ferrer: fmallo@uvigo.es

Lucas C. González *Matías: lucascgm@uvigo.es

Por videoconferencia nos despachos virtuais:

Sala 2721 - Prof. María Elena Vila Suarez

Salga 1494 - Prof. Federico Mallo Ferrer

Salga 1183 - Prof. Lucas Carmelo González Matías

Ou a través da plataforma de teledocencia FAITIC: <http://faitic.uvigo.es/index.php/es/>

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Adaptaranse as prácticas da materia ás circunstancias e á metodoloxía que se poida usar en cada caso

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Xogo motor				
Materia	Xogo motor			
Código	P02G050V01105			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Fernández Manero, Daniel			
Profesorado	Fernández Manero, Daniel			
Correo-e	daniel24@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es/			
Descrición xeral				

Competencias	
Código	
B4	Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.
B6	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre os aspectos psicolóxicos e sociais do ser humano.
B7	Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades e patróns da motricidade humana.
B9	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do exercicio físico, xogo motor, danza, expresión corporal e actividades na natureza.
B10	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do deporte.
B12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
B13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.
B18	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, aos diferentes campos da actividade física e o deporte.
B24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.
B25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.
B26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.
C1	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e ao deporte con atención ás características individuais e contextuais das persoas
C2	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica de actividade física e deporte entre a poboación escolar
C4	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde dos escolares debido á práctica de actividades físicas inadecuadas
C6	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para cada tipo de actividade nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e do deporte

Resultados de aprendizaxe		
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Saber aplicar os coñecementos teórico-prácticos do xogo a diferentes situacións.	B4 B6 B10 B13 B26	C1
Saber identificar e seleccionar xogos en función dos obxectivos didácticos de diferentes tipos de sesións.	B7 B9 B10 B26	C6
Ser capaz de reflexionar e desenvolver unha actitude crítica e autónoma na aprendizaxe dos contidos da materia.	B4 B7 B9 B10 B13 B24	C1 C6

Adquirir destrezas específicas do docente (animador, adestrador, profesor de E.F, etc.) na presentación de xogos motores e no liderado dun grupo de persoas.	B4 B6 B13 B24 B25 B26	
Adquirir actitudes de preparación, anticipación, observación, análise e toma de decisións para mellorar o proceso de ensinanza-aprendizaxe en sesións de xogos motores.	B7 B9 B10 B13 B24 B25 B26	C1 C4 C6
Contribuír ao fomento da educación non sexista e para a paz.	B4 B9 B10 B26	C1 C2
Manexar adecuadamente as técnicas de traballo e as fontes documentais propias da materia.	B4 B7 B9 B10 B12	C1 C2 C6
Ser capaz de traballar en equipo e desenvolver habilidades de liderado.	B4 B7 B10 B24 B25	C1 C6
Ser capaz de aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais y sociolóxicos o xogo motor.	B4 B6 B7 B18 B25	

Contidos

Tema

1. Fundamentos teórico-prácticos do xogo motor.	- Historia - Definicións - Clasificacións - Teorías - Características
2. Aspectos didácticos do xogo motor.	- Tipoloxías de sesións lúdicas. - Aspectos básicos da comunicación. - Metodoloxía de presentación e condución de xogos. - Recursos en función dos contextos.
3. Xogos e educación en valores.	- A educación en valores a través do xogo. - Xogos e xoguets non sexistas. - Xogos e xoguets de educación para a paz e a diversidade cultural. - Xogos tradicionais.
4. O xogo no medio natural.	- Historia e características. - Tipoloxía de xogos.
5. Xogos tradicionais sen material e con material simple.	- Historia e evolución dos xoguets e materiais lúdicos. - O xogo motor e a sustentabilidade. - Elaboración de xoguets e materiais lúdicos con material de refugallo

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	10	0	10
Traballo tutelado	10	0	10
Prácticas de laboratorio	20	0	20
Aprendizaxe colaborativa	5	5	10
Resolución de problemas	0	15	15
Aprendizaxe baseado en proxectos	3	5	8
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	0	8	8
Estudo de casos	0	5	5
Presentación	5	10	15

Exame de preguntas obxectivas	1	8	9
Traballo	5	34	39

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades de introdución da mateia e de diagnóstico inicial sobre os coñecementos do alumnado , así como presentar a materia
Lección maxistral	O profesor exporá os contidos da materia, aclarando conceptos, clasificacións, técnicas de aplicación, fundamentos, etc.
Traballo tutelado	O alumnado participará na aula mediante tarefas de resolución de problemas e propostas/análises/avaliación de actividades relacionadas coa materia.
Prácticas de laboratorio	Trátase de participar activamente nas propostas prácticas desenvolvidas nas instalacións deportivas.
Aprendizaxe colaborativa	Enfoque interactivo de organización do traballo na aula no cal os alumnos/as son responsables da súa aprendizaxe e do dos seus compañeiros/as nunha estratexia de corresponsabilidade para alcanzar metas e incentivos grupales
Resolución de problemas	Resolución de problemas teórico-prácticos
Aprendizaxe baseado en proxectos	Os estudantes levan a cabo a realización dun proxecto nun tempo determinado para resolver un problema ou abordar unha tarefa mediante a planificación, deseño e realización dunha serie de actividades
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	Mediante o servizo de teledocencia Faitic/Tema, o alumnado desenvolverá diferenes actividades concretas relacionadas coa materia obxecto de estudo (entrega de exercicios e traballos, etc.).
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución
Presentación	Presentacións e exposicións por parte do alumnado ante o docente e/ou grupo de estudantes dun tema sobre os contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto....Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Recoméndase ao alumnado que asista ao horario de tutorías para resolver as dúbidas dos traballos propostos. Usaranse os medios telemáticos para a realización das tutorías: email, videoconferencia, foros de Faitic, despacho virtual do Campus Remoto (nº 828) baixo o mecanismo de cita previa, etc.
Prácticas de laboratorio	Recoméndase ao alumnado que asista ao horario de tutorías para resolver as dúbidas dos traballos propostos. Usaranse os medios telemáticos para a realización das tutorías: email, videoconferencia, foros de Faitic, despacho virtual do Campus Remoto (nº 828) baixo o mecanismo de cita previa, etc.
Presentación	Recoméndase ao alumnado que asista ao horario de tutorías para resolver as dúbidas dos traballos propostos. Usaranse os medios telemáticos para a realización das tutorías: email, videoconferencia, foros de Faitic, despacho virtual do Campus Remoto (nº 828) baixo o mecanismo de cita previa, etc.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas obxectivas	Preguntas tipo test	30	B4 B6 B7 B9 B10
Traballo	Presentacións/Esposiciones Proxectos Traballos de aula Resolución de problemas e/ou exercicios Prácticas de laboratorio	70	B12 C1 B13 C2 B18 C4 B24 C6 B25 B26

Outros comentarios sobre a Avaliación

Todo o alumnado, asista ou non ás clases, ten dereito a ser avaliado.

Para superar a materia será imprescindible ter aprobada todas as partes, teórica e práctica por separado, cun mínimo de 5 sobre 10.

1ª convocatoria:

Para os alumnos presenciais, aqueles que asistan a un mínimo de 80% de asistencia prácticas B, o exame da parte teórica terá un valor de 30% e os traballos teórico-prácticos da parte práctica (exposicións, probas ...) un 70%.

Para os alumnos non presenciais, aqueles que asistan a menos dun 80% de asistencia prácticas B, o exame da parte teórica tendrá un valor de 50% e os traballos teórico-prácticos da parte práctica un 50%.

2ª convocatoria:

Gardátese a cualificación das partes aprobadas da 1ª convocatoria.

Os requisitos serán os mesmos que na 1ª convocatoria.

As datas oficiais dos exames pódense consultar na web da facultade no enlace <http://fcced.uvigo.es/é/docencia/examenes>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Camerino, O. y Castañer, M., **1001 Ejercicios y juegos de recreación**, Paidotribo, 1990

Palacios, J., **Jugar es un derecho. Fundamentos pedagógicos del juego**, Xaniño S.L., 1998

Palacios, J. y Del Castillo, M., **Juegos y recreación deportiva: Educación, Cultura y Derecho**, FUAC y GIAAS, 2010

Perez y Verdes, R. y Tabernero Balsa, A., **Xogos populares en Galicia**, Xunta de Galicia, 1986

Trigo Aza, E., **Juegos motores y creatividad**, Paidotribo, 1992

Trigo Aza, E., **Aplicación del juego tradicional en el currículo de educación física**, Paidotribo, 1994

Trigo Aza, E. (Coord.), **Fundamentos de la motricidad**, Gymnos, 2000

Bibliografía Complementaria

Museo virtual do xogo www.museodeljuego.org,

www.museomelga.com,

VV.AA., **Xogos Infantis**, EVEREST GALICIA, 2013

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Lecer e turismo deportivo/P02G050V01701

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lecer e turismo deportivo/P02G050V01701

Outros comentarios

Es una materia de primer curso

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

* Metodoloxías docentes que se modifican

Na docencia semipresencial e non presencial as metodoloxías adaptaranse e desenvolveranse a través do Campus Remoto (Despacho Virtual 828) e a plataforma de teledocencia Fatic, sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.

As actividades prácticas poderanse realizar de forma síncrona e asíncrona, para facilitar o traballo autónomo do alumnado en previsión de problemas de conciliación ou conectividade.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

Usaranse os medios telemáticos para a realización das tutorías: email, videoconferencia, foros de Faitic, despacho virtual do Campus Remoto (nº 828) baixo o mecanismo de cita previa, etc.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

...

* Probas pendentes que se manteñen

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

...

* Probas que se modifican

[Proba anterior] => [Proba nova]

* Novas probas

Na situación de docencia mixta e non presencial, adaptaranse as actividades de avaliación para que se realicen de forma virtual utilizando Campus Remoto e Faitic

* Información adicional

DATOS IDENTIFICATIVOS**Anatomía humana: Anatomía e kinesiología humana**

Materia	Anatomía humana: Anatomía e kinesiología humana			
Código	P02G050V01201			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Viaño Santasmarinas, Jorge Juan Zarzosa Alonso, Fernando			
Profesorado	A0245-Ax2tc-2 , Serrano Gómez, Virginia Viaño Santasmarinas, Jorge Juan Zarzosa Alonso, Fernando			
Correo-e	fzarzosa@uvigo.es jorgeviano@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código	
B3	Coñecemento e comprensión dos factores fisiolóxicos e biomecánicos que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.
B7	Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades e patróns da motricidade humana.
B8	Coñecemento e comprensión da estrutura, función e desenvolvemento das diferentes manifestacións da motricidade humana.
B11	Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.
B13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.
B14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.
B18	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, aos diferentes campos da actividade física e o deporte.
B20	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas.
B23	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo axeitado para cada tipo de actividade.
B26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.
C3	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, na proposta de tarefas nos procesos de ensino-aprendizaxe a través da actividade física e o deporte
C4	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde dos escolares debido á práctica de actividades físicas inadecuadas

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecer o funcionamento de editores de partituras tales como: Encore e Musecore.		
Coñecer o funcionamento de software de edición musical, programas libres (audacity, e similares).		
O alumno debe ser capaz de coñecer a aplicación do exercicio coa finalidade de desenvolvemento das cualidades *psicofísicas.	B11 B13 B14 B18 B20 B23 B26	C3 C4

O alumno debe ser capaz de comprender a dimensión mecánica e *fisiológica do movemento corporal analizándoo desde os puntos de vista articular e muscular.

B3
B7
B8
B18
C3

Contidos

Tema	
Conceptos, clasificacións e tendencias do exercicio físico	Tema 1. Fundamentos e mecánica da realización motriz.
Cinesiología Ontogénética	Tema 2. O movemento corporal. Descriptores e enfoques na aplicación do exercicio. Tema 3. El sistema esquelético, funciones y movimientos articulares.
Análise mecánica do exercicio físico.	Tema 4. Estructura y acción muscular en los ejercicios. Tema 5. Perspectivas analíticas tradicionais vs globais de o corpo e de o movemento e os seus implicacións kinesiolóxicas (p. ex. cadeas musculares, vías anatómicas, etcétera) Tema 6. Análise de a postura e de os movementos aplicando as diferentes perspectivas de o corpo e movemento.
Cinesiología sistemática	Tema 7. As capacidades físicas básicas e as súas implicacións kinesiolóxicas. Tema 8. As capacidades dependentes de o aparello locomotor e os seus implicacións kinesiolóxicas. Tema 9. As capacidades dependentes de os procesos de obtención e utilización de enerxía e as súas implicacións kinesiolóxicas. Tema 10. As capacidades psicomotrices e as súas implicacións kinesiolóxicas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	28	4	32
Resolución de problemas	1	30	31
Presentación	1	1	2
Lección maxistral	16	18	34
Exame de preguntas obxectivas	0.5	30	30.5
Práctica de laboratorio	0.5	20	20.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas de laboratorio	No horario de prácticas de laboratorios desenvolveranse tarefas e exercicios dirixidos polo profesor sobre aspectos presentados nas clases teóricas.
Resolución de problemas	Os conceptos teóricos serán acompañados nas clases teóricas con exercicios e resolución de problemas.
Presentación	Se presentarán estudos de casos para que alumno pueda tener referencias
Lección maxistral	Empregarase a exposición por parte do profesor como medio principal de ensino.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O alumno disporá dun horario de tutorías para poder solucionar dúbidas concretas sobre os contidos impartidos en clase.
Prácticas de laboratorio	O alumno disporá dun horario de tutorías para poder solucionar dúbidas concretas sobre os contidos prácticos impartidos en clase.

Resolución de problemas	O alumno disporá dun horario de tutorías para poder solucionar dúbidas concretas sobre os problemas e exercicios prantexados en clase. Os despachos virtuais do profesorado son os seguintes (o horario de atención publicárase ao principio do cuatrimestre): Sala 2438 - Prof. Virginia Serrano Gómez (contraseña: 3zh7oCgG) Sala 2699 - Prof. Jorge Juan Viaño Santasmarinas (contraseña: RYiME6pl) Sala 2758 - Prof. Fernando Zarzosa Alonso (contraseña: xnnVzrvk)
-------------------------	---

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Prácticas de laboratorio	É obrigatorio asistir polo menos ao 80% das prácticas para poder obter unha avaliación positiva na materia. En caso contrario o estudante perde totalmente a posibilidade de ser avaliado mediante metodoloxía / proba de "resolución de problemas" (seguinte apartado) e deberá realizar un exame práctico cuxo valor será o equivalente ao apartado de "resolución de problemas" (50%) e que avaliará as competencias vinculadas á práctica que non se adquiriron pola non asistencia. Devandito exame práctico debe superarse cun 5 sobre 10. Si non se agarraches a algunha práctica, non se poderá entregar o exercicio ou "resolución de problemas" solicitado na mesma. O estudante podería solicitar por escrito a autorización para a entrega e xustificación pertinente da súa ausencia e o profesorado resolver tamén por escrito negativa ou favorablemente. Véxase, no entanto, o apartado "Plan de Continxencias" sobre como se modificaría este apartado en caso de decretarse "Docencia Non Presencial".	0	B11 B14 B20 B26	C3
Resolución de problemas	É obrigatorio realizar e entregar en tempo e forma TODOS E CADA UN DOS EXERCICIOS / PROBLEMAS / PRÁCTICAS propostos nas clases teóricas e prácticas. Si non se asistiu a algunha práctica, non se poderá entregar o exercicio ou "resolución de problemas" solicitado na mesma. O estudante podería solicitar por escrito a autorización para a entrega e xustificación pertinente da súa ausencia e o profesorado resolver tamén por escrito negativa ou favorablemente. O profesorado determinará os criterios de calidade e fará pública a nota mínima de cada exercicio para a súa superación e cómputo na nota final. A non entrega dun ou máis exercicios en tempo e forma, ou non alcanzar a nota mínima nun ou máis exercicios, suporá a perda do dereito a ser avaliado mediante esta metodoloxía EN DEVANDITO EXERCICIO. Aínda alcanzando a asistencia mínima do 80%, o estudante deberá presentarse a un exame final práctico para recuperar devanditos exercicios non entregados ou non superados (véxase calendario de exames). O profesorado avisará coa suficiente antelación desta obrigación ao estudante. Véxase "Plan de Continxencias" para saber como se modificaría este apartado en caso "de docencia non presencial".	50	B13 B14 B18 B23 B26	C4
Exame de preguntas obxectivas	Realizarase un exame escrito mediante cuestionario. O tipo de preguntas e respostas, así como a cantidade e penalización por resposta errónea, serán anunciados polo profesorado con antelación. No exame deberá obterse unha puntuación mínima de 5 (Escala de 0-10) para a súa superación. Véxase "Plan de Continxencias" para saber como se modificaría este apartado en caso "de docencia non presencial".	50	B3 B7 B8 B20	C3 C4

Outros comentarios sobre a Avaliación

OUTROS COMENTARIOS:

1. Todo o alumnado asista ou non ás aulas, ten dereito a ser avaliado (mediante exame ou según estableza a guía docente).
2. As datas oficiais dos exames pódense consultar na web da facultade
3. De non ter superada a materia na primeira edición ou convocatoria, as competencias non adquiridas serán avaliadas na 2ª edición ou convocatoria.

2* A 2ª EDICIÓN Ou CONVOCATORIA (XUÑO-XULLO)

1. Nesta convocatoria ou edición manteranse os mesmos criterios que na 1ª edición ou convocatoria.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Myers, T.W., **Vías anatómicas**, 3, S.A. ELSEVIER ESPAÑA, 2015

McGinnis, P. M., **Biomechanics of Sport and Exercise**, 9781492571407, 4, Human Kinetics, 2020

Behm, David G., **The Science and Physiology of Flexibility and Stretching Implications and Applications in Sport Performance and Health**, 9781138086913, Routledge, 2018

Kerr, A. & Rowe, P., **An Introduction to Human Movement and Biomechanics**, 9780702062360, 7, Elsevier, 2019

Muscolino, J.E., **Kinesiology: The Skeletal System and Muscle Function**, 3, Mosby, 2016

Enoka, R., **Neuromechanics of Human Movement**, 5, Human Kinetics, 2015

Neumann, D. A., **Kinesiology of the Musculoskeletal System: Foundations for Rehabilitation**, 3, Mosby, 2016

Bibliografía Complementaria

Wirhed, R., **Athletic Ability and the Anatomy of Motion**, 3, Mosby, 2006

Luttgens, K.; Hamilton, N.; Weimar, W., **Kinesiology: Scientific Basis of Human Motion**, 12, McGraw-Hill Education, 2011

Oatis, C.A., **Kinesiology : the mechanics and pathomechanics of human movement**, 3, Wolters & Kluger, 2017

Ahonen, J., Lahtinen, T., Sandström, Pogliani, G. y Wirhed, R., **Kinesiología y anatomía aplicada a la actividad física**, 2, Paidotribo, 2014

Hamill, J., Knutzen, K. M., y Derriick, T., **Biomecánica. Bases del movimiento humano**, 4, Wolters & Kluwer, 2017

Trew, M., Everett, T., **Fundamentos del movimiento humano**, 5, Elsevier Masson, 2006

Luttgens, K and Wells, KF., **Kinesiology**, CBS College publishing, 1985

Alter, J.M., **Los estiramientos**, Paidotribo, 2004

Fucci, S. Benigni, M., y Fornarsari, V., **Biomecánica del aparato locomotor aplicado al acondicionamiento muscular**, Elsevier, 2003

Izquierdo, M., **Biomecánica y bases neuromusculares de la actividad física y el deporte.**, Médica-Panamericana, 2008

Lippert, L.S., **Anatomía y Cinesiología clínicas**, Paidotribo, 2013

Nacleiro, F., **Entrenamiento deportivo. Fundamentos y aplicaciones**, Médica-Panamericana, 2011

Nitsch, JR., Neumaier, a., Marées, H. & Mester, J., **Entrenamiento de la técnica. Contribuciones para un enfoque interdisciplinario**, Paidotribo, 2002

VVAA, **Kinesiología y anatomía aplicada a la actividad física**, Paidotribo, 2001

Knudson, D.V., **Qualitative analysis of human movement**, 2, Human Kinetics, 2002

Zatsiorsky, V. M.; Kraemer, W. J., **Science and Practice of Strength Training**, 2, Human Kinetics, 2006

Busquet, L. & Busquet-Vanderheyden, M., **Las Cadenas fisiológicas**, Paidotribo, 2016

Kreighbaum, E. & Barthels, K., **Biomechanics. A Qualitative Approach for Studying Human Movemen**, 4, Allyn and Bacon, 1996

Loudon, Janice K., Manske, Robert, Reiman, Michael, **Clinical Mechanics and Kinesiology**, 4, Human Kinetics, 2013

Jenkins, D. B., **Hollinshead's Functional Anatomy of the Limbs and Back**, 9, Saunders Elsevier, 2009

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Biomecánica da técnica deportiva/P02G050V01903

Metodoloxía e planificación do adestramento deportivo I/P02G050V01502

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana para o movemento/P02G050V01101

Educación: Aprendizaxe e control motor na educación física e o deporte/P02G050V01102

Fundamentos da motricidade/P02G050V01204

Plan de Continxencias

Descrición

De decretarse polo reitorado "Docencia Non Presencial" os criterios de avaliación que se modificarán serán os seguintes:

PRÁCTICAS DE LABORATORIO:

- Eliminarase a obrigatoriedade de asistir presencial e fisicamente ao centro para a práctica, no entanto, esixírase cumprir co 80% da asistencia ás clases virtuais polo campus remoto ou vía que se estableza e/ou entrega de evidencias de asistencia e aproveitamento a devandita clase (podería ser o cubrir algún cuestionario, ficha de control, etcétera.).
- O resto de consideracións mantense igualmente: asistir o mínimo para poder avaliar no apartado de "resolución de problemas", asistir para poder entregar o exercicio do día en tempo e forma, proba alternativa si non se cumpre co mínimo (exame práctico final), solicitude por escrito de entrega e xustificación de ausencias e autorización, etcétera. (Véxase apartado "Avaliación - Prácticas de Laboratorio")

RESOLUCIÓN DE PROBLEMAS

Este apartado está directamente vinculado ás prácticas de laboratorio. A posibilidade da entrega de cada "problema" está supeditada á asistencia a práctica dese día, xa sexa presencial ou virtual. (Véxase apartado de "Avaliación - Resolución de problemas").

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Psicoloxía: Psicoloxía da actividade física e o deporte				
Materia	Psicoloxía: Psicoloxía da actividade física e o deporte			
Código	P02G050V01202			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Fariña Rivera, Francisca			
Profesorado	Dosil Díaz, Joaquín Fariña Rivera, Francisca Vázquez Figueiredo, María José			
Correo-e	francisca@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/francisca/			
Descrición xeral	Esta materia mostrará, de maneira moi xeral, que é a Psicoloxía e que lle pode achegar ao profesional da actividade física do deporte. Dedicando especial atención aos procesos psicolóxicos básicos e psicosociais.			

Competencias

Código	
B2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.
B4	Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.
B6	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre os aspectos psicolóxicos e sociais do ser humano.
B7	Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades e patróns da motricidade humana.
B8	Coñecemento e comprensión da estrutura, función e desenvolvemento das diferentes manifestacións da motricidade humana.
B17	Capacidade para planificar, desenvolver e controlar o proceso de adestramento nos seus distintos niveis.
B25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.
B26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.
C1	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos á actividade física e ao deporte con atención ás características individuais e contextuais das persoas
C8	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, durante o proceso do adestramento deportivo
C9	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica actividade físico-deportiva na poboación que realiza adestramento deportivo

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
O estudante terá que coñecer os conceptos e teorías básicas da psicoloxía	B4	C1 C8
O estudante terá que coñecer os aspectos psicolóxicos que incidan no comportamento deportivo, para manexalos e analizalos	B2 B6 B7 B8 B17 B25 B26	C9

Contidos

Tema

Psicoloxía aplicada á actividade física e o deporte: Conceptos xerais	1.-Introdución á Psicoloxía 2.-Conceptos xerais da psicoloxía procesos psicolóxicos básicos: 2.1.-Sensación-Percepción e percepción da dor 2.2.-Atención. 2.3.-Memoria. 2.4.-Emoción e motivación. 2.5.-Linguaxe e comunicación interpersonal. 2.6.-Aprendizaxe.
O desenvolvemento do deportista. Desenvolvemento do control motor	Desenvolvemento das deportista Etapas evolutivas. Desenvolvemento cognitivo Desenvolvemento socioafectivo. Desenvolvemento da personalidade. Desenvolvemento e control motor
Análise da conduta deportiva	Variables a analizar na conduta deportiva. Métodos de análises.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	28	0	28
Traballo tutelado	14	0	14
Seminario	11	0	11
Resolución de problemas de forma autónoma	17	7	24
Exame de preguntas obxectivas	2	20	22
Cartafol/dossier	0	20	20
Traballo	10	10	20
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	9	2	11

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Actividades expositivas de profesor e estudantes. Exposicións, seminarios, presentación de exercicios, traballos ou proxectos a desenvolver
Traballo tutelado	Resolución de exercicios na aula baixo a dirección do profesor
Seminario	Resolución de dúbidas, consulta e seguimento do traballo, en *tutorías obrigatorias en pequeno grupo
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividades para entregar que terán que facer de maneira individual

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O alumnado poderá intervir a o longo das sesións maxistrais, para consultar ou achegar calquera información de interese co tema que se estea traballando.
Seminario	O alumnado presentará o traballo realizado desde a tutoría anterior, e recibirá orientación para seguir avanzando. Tamén se resolverán as dúbidas que se formulen.
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumnado poderá facer todas as consultas que considere precisas para poder desenvolver as tarefas que teña que facer na materia de maneira autónoma.
Probas	Descrición
Traballo	O alumnado recibirá unha atención personalizada, centrada en solucionar todas as dúbidas que poida ter na realización do traballo grupal e individual.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas obxectivas	50	B4 C1 B6 C8 B7 C9 B8 B17 B26

Traballo	O alumnado terá que realizar entregar, de forma *grupal, un dossier coa revisión bibliográfica do tema obxecto de estudo. Cada membro integrante do grupo terá que entregar unha síntese do traballo, cunha extensión máxima de 1500 palabras	25	B2 B4 B6 B7 B8 B17 B25 B26	C1 C8 C9
Informe de prácticas, prácticum individual e en grupo, que quedarán recollidos nun dossier de prácticas, e prácticas externas que deberán entregar e depositar en *FAITIC.	O alumnado fará traballos de aula, de forma periódica, de maneira	25	B2 B4 B6 B7 B8 B17 B25 B26	C1 C8 C9

Outros comentarios sobre a Avaliación

Outros comentarios sobre o proceso de avaliación:

1) A participación en actividades, de carácter complementario, e recomendadas polos docentes da materia serán consideradas na nota final. 2) Na convocatoria de xullo, os estudantes só teranse que examinar dos contidos e destrezas que non conseguiu superar na convocatoria de xuño, ao conservarse a cualificación das competencias adquiridas. 3) A cualificación final será resultado do nivel de competencia alcanzado, con relación aos obxectivos da materia, na convocatoria de xuño e xullo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Dosil, J., **Psicología de la Actividad Física y del Deporte**, Madrid, McGraw-Hill, 2008

Weinberg, R. y Gould, D., **Fundamentos en Psicología del Deporte**, Madrid, Panamericana, 2006

Bibliografía Complementaria

Amigo, I., Fernández, C., y Pérez, M., **Manual de Psicología de la Salud**, Pirámide,

Bakker, A.B. y Rodríguez-Muñoz A, **Introducción a la psicología de la salud ocupacional positiva**, Psicothema, 24(1), 62-65,

Cabanach, R.G., Valle, A., Fariña, F., y Arce, R. (Eds), **Calidad de vida, bienestar y salud**, Psicoeduca,

Cecchini, J.A., González-González, C., Llamedo, R., Sánchez, B., y Rodríguez, C., **The impact of cooperative learning on peer relationships, intrinsic motivation and future intentions to do sport.**, Psicothema, 31(2), 163-169.,

Dosil, J. y Garcés, E.J., **Ser psicólogo del deporte**, Coruña, Netbiblo, 2009

Dosil, J. (Ed), **El psicólogo del deporte: asesoramiento e intervención**, Madrid, Síntesis, 2002

Echeburúa, E., y Amor, P.J., **Memoria traumática: estrategias de afrontamiento adaptativas e inadaptables.**, Terapia Psicológica, 37(1), 71-80.,

Fariña, F. y Tortosa, F., **Introducción a la Psicología**, Promolibro,

Flores-Villavicencio, M. E., Rodríguez-Díaz, M., González-Pérez, G.J., Robles, J.R. y Valle, M^aA., **Declive cognitivo de atención y memoria en adultos mayores sanos.**, Cuadernos de Neuropsicología, 14(1), 65-77., 2020

Gantiva, C., Casas, M., Ballén, Y., Sotaquirá, M., y Romo-González, T., **Modulación de las respuestas fisiológicas ante estímulos afectivos: una herramienta para investigar procesos psicológicos.**, Universitas Psychologica, 18(1), 1-12.,

García-Caro, M^a, P., Cruz-Quintana, F., Schmidt Río-Valle, J., Muñoz-Vinueva, A., Montoya-Juarez, R., **Influencia de las emociones en el juicio clínico de los profesionales de la salud a propósito del diagnóstico de enfermedad terminal**, International Journal of Clinical and Health Psychology, 10(1), 57-73.,

Gerrig, R. y Zimbardo, P., **Psicología y Vida.**, Prentice Hall,

González-Guirval, F., Reigal, R. E., Morillo-Baro, J. P., de Mier, R. J. R., Hernández-Mendo, A., y, **Análisis de la validez convergente de un instrumento informatizado para evaluar la atención en deportistas: Rejilla 1.0.**, Cuadernos de Psicología del Deporte, 20(2), 83-94., 2020

Larsen, R., **Psicología de la Personalidad**, McGraw Hill,

LUZÓN CUESTA, José María, **Compendio de Derecho Penal. Parte especial**, Edición 2017. 20^a Ed., Dykinson, 2017

MANZANARES SAMANIEGO, José Luis, **Comentarios al Código Penal (Tras las Leyes Orgánicas 1/2015, de 30 de marzo, y 2/2015, de 30 de marzo)**, La Ley, 2016

Méndez, P., y Ángulo, R., **El aprendizaje de un instrumento musical como el violín mejor la atención sostenida.**, Revista de Psicología, 27(2), 1-9,

Morris, Ch., y Maisto, A., **Psicología**, Prentice-Hall,

Nigel Holt; Andy Bremner; Ed Sutherland; Michael Vliek; Michael Passer; Ronald Smith, **Psychology. The Science Of Mind And Behaviour.**, México: MCGRAW HILL,

Pic, M.; Lavega-Burgués, P.; Muñoz-Arroyave, V.; March-Llanes, J.; Echeverri-Ramos J.A., **Predictive variables of emotional intensity and motivational orientation in the sports initiation of basketball.**, Cuadernos de Psicología del Deporte, 19(1), 241-251,

- Pillado, E. y Fariña, F., **Mediación Familiar. Una nueva visión de la gestión y resolución de conflictos familiares desde la justicia terapéutica**, Valencia: Tirant lo Blanch,
- Puente, A., **Cognición y aprendizaje. Fundamentos psicológicos**, Pirámide,
- Porfitt, F. I., y Rosas-Díaz, R. R., **Behind the scene: cognitive benefits of playing a musical instrument. Executive functions, processing speed, fluid intelligence and divided attention/Detrás de la escena: beneficios cognitivos de toca**, Estudios de Psicología, 1-27.,
- Vicente E. Caballo Manrique, V., **Manual para el tratamiento cognitivo-conductual de los trastornos psicológicos**, Madrid: Siglo XXI.,
- Ramos, V. J., y Canosa, A. F., **La importancia de estimular las redes atencionales en la infancia.**, Apuntes de Psicología, 36(3), 167-172.,
- Serna, J., Muñoz, V., Lavega, P., March-Lanes, J., Sáez, U., y Hieleno, R., **Influence of motor tasks on the players in basketball.**, Revista de Psicología del Deporte, 26 (1), 37-44.,

Recomendacións

Outros comentarios

Recomendase:

- 1.-Ler, con anterioridade a explicación do profesorado da materia, o material do tema que se vai a tratar na sesión maxistral e as prácticas dos grupos B; de ser o caso, débense anotar as dúbidas para resolvelas na sesión maxistral, ou ben nunha tutoría individual.
- 2.-Participar activamente nas clases maxistrais , nas sesións de prácticas e grupo pequenos, expondo cuestións sobre os temas tratados.
- 3.-Exporlle ao profesorado da materia todas as preguntas/consultas que considere necesarias para comprender os contidos explicados nas sesións maxistrais, e nas prácticas, así como os procedementos implicados no desenvolvemento dos traballos asignados polo profesorado da materia.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo *COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Clase maxistral.

Prácticas Grupos B. Estudos de caso, preguntas reflexión, e análise de material técnico académico.

Prácticas Grupos C. Revisión bibliográfica dun proceso psicolóxico e a súa relación coa práctica da actividade física e deporte.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Non se requiren modificacións

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

1) Atención no Campus remoto. Salas de profesores (Baixo a modalidade de solicitude previa):

Profesora Francisca Fariña Rivera, sala 755.

Profesora María José Vázquez Figueiredo, sala 2651.

Profesor Joaquín Dosil Díaz, sala 705.

2) Atención no Correo electrónico.

3) Atención na Plataforma virtual (MOODLE ou na súa falta FAITIC)

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Non se require a modificación de contidos

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Aguiar, O., Ramírez, B., y Silva, L. (2011). Agnosia integrativa causada por epilepsia focal occipital izquierda: estudio de caso. *Revista Diversitas*, 7(2), 351-360.

Aguirre-Loaiza, H. H., Ayala, C. F., y Bermúdez, S. R. (2015). La atención-concentración en el deporte de rendimiento. *Educación Física y Deporte*, 34(2), 409-428.

Andreu, J. M. P. (2020). Una revisión sistemática sobre gamificación, motivación y aprendizaje en universitarios. *Teoría de la Educación. Revista Interuniversitaria*, 32(1 (en-jun)), 73-99.

Ángel, N. G. (2020). Inteligencia emocional percibida en estudiantes de educación superior: análisis de las diferencias en las distintas dimensiones. *Actualidades en Psicología*, 34(128), 17-33.

Arias, M^ªF., Fernández, F., y Perona, S. (2000). Psicología básica, psicología aplicada y metodología de investigación. El caso paradigmático del análisis experimental y aplicado del comportamiento. *Revista Latinoamericana de Psicología*, 32(2), 277-300.

Bakker, A. B., Rodríguez-Muñoz, A., y Derks, D. (2012). La emergencia de la psicología de la salud ocupacional positiva. *Psicothema*, 24(1), 66-72.

Campo-Yumar, L. R., y Bermúdez-Sánchez, M. (2020). Análisis de la comunicación entrenador-atleta en el contexto de la competencia de boxeo desde la perspectiva de los estudios lingüísticos. *Mundo FESC*, 10(S1), 95-105.

Carpintero, H. (1980). La Psicología Española: pasado, presente y futuro. *Revista de Historia de la Psicología*, 1(1), 33-58.

Casado, D. G., Algarra, J. C., y Tardón, B. G. (2020). Deporte e inclusión social en personas con trastorno mental grave (TMG). *Psychology, Society, & Education*, 12(1), 71-83.

Cubero, M. (2005). Un análisis cultural de los procesos perceptivos. *Anuario de Psicología*, 36(3), 261-280.

Cuervo, M. T., y Quijano, M. C. (2008). Las alteraciones de la atención y su rehabilitación en trauma craneoencefálico. *Pensamiento psicológico*, 4(11), 167-181.

Dos Santos, E. O. C., Vera, E. D., y Figueroa, A. R. (2020). La orientación familiar para estimular el aprendizaje social de los escolares de la escuela primaria. *Revista Científica Cultura, Comunicación y Desarrollo*, 5(2), 51-58.

Dosil, J., y González, J. (2003). Tendencias de la investigación en psicología de la actividad física y del deporte. *EduPsyhé*, 2(2), 147-164.

Durand, M. F., Martínez, M. S., Galvagno, L. G. G., y Elgier, A. (2020). El desarrollo de la comunicación preverbal y verbal temprana. La importancia del juego. *Revista Iberoamericana de Psicología*, 13(1).

Fajardo, P. E., Jiménez, M. A., y Serrano, M. H. G. (2020). Variables predictoras de la motivación deportiva en estudiantes de secundaria federados y no federados. Retos: nuevas tendencias en educación física, deporte y recreación, (38), 49.

Fessell, D., y Cherniss, C. (2020). Enfermedad Por Coronavirus 2019 (COVID-19) y Más Allá: Microprácticas Para la Prevención Del Agotamiento Emocional y Promover el Bienestar Emocional. *Journal of the American College of Radiology*. 746 doi: 10.1016/j.jacr.2020.04.018

Flores, J. R. (2020). Didáctica y Tic: un vínculo para el aprendizaje cognitivo. *Revista Electrónica de Investigación e Innovación Educativa-REIIE*, 5(1), 79-88.

Flores-Villavicencio, M. E., Rodríguez-Díaz, M., González-Pérez, G.J., Robles, J.R. y Valle, M^ªA.(2020), Declive cognitivo de atención y memoria en adultos mayores sanos. *Cuadernos de Neuropsicología*, 14(1), 65-77.

Fuenmayor, G., y Villasmil, Y. (2008). La percepción, la atención y la memoria como procesos cognitivos utilizados para la comprensión textual. *Revista de Artes y Humanidades UNICA*, 9(22), 187-202.

Gil, X. L. (2020). Claves de la comunicación oral: prácticas para el orador afable. Editorial UOC.

González-Guirval, F., Reigal, R. E., Morillo-Baro, J. P., de Mier, R. J. R., Hernández-Mendo, A., y Morales-Sánchez, V. (2020). Análisis de la validez convergente de un instrumento informatizado para evaluar la atención en deportistas: Rejilla 1.0. *Cuadernos de Psicología del Deporte*, 20(2), 83-94.

Londoño, L. (2020). ¿Es lo mismo el aprendizaje y la memoria? Hacia una amplia conceptualización. *Pensando psicología*, 2008, 4(6), 88-92.

López, M. G., y Gallegos, A. G. (2020). Predicción de la inteligencia emocional a través de la satisfacción de las necesidades psicológicas básicas en las clases de educación física. *Revista INFAD de Psicología. International Journal of Developmental and Educational Psychology*, 1(1), 341-350.

Manzanero, A. L., y Palomo-Seldas, R. (2020). Amnesia disociativa más allá de las evidencias sobre el funcionamiento de la memoria. *Anuario de Psicología Jurídica*, 30, 43-46.

Medina, A. C., Beltrán, L. P., y Gómez, J. A. F. (2020). La estimulación de la memoria desde la práctica del ejercicio físico en la carrera Licenciatura en Educación Preescolar (Revisión). *Revista científica Olimpia*, 17, 360-369.

Medina, A. C., Beltrán, L. P., y Gómez, J. A. F. (2020). La estimulación de la memoria desde la práctica del ejercicio físico en la carrera Licenciatura en Educación Preescolar (Revisión). *Revista científica Olimpia*, 17, 360-369.

Menor, J., y Carnero, S. (2013). La importancia de la fuente de contagio en la formación de falsos recuerdos. *Revista Iberoamericana de Psicología y Salud*, 4(1), 77-91.

Molero, P. P., Zurita-Ortega, F., Chacón-Cuberos, R., Castro-Sánchez, M., Ramírez-Granizo, I., y Valero, G. G. (2020). La inteligencia emocional en el ámbito educativo: un meta-análisis. *Anales de Psicología/Annals of Psychology*, 36(1), 84-91.

Mora-Mérida, J. A., Zarco-Resa, J. A., y Blanca-Mena, M. J. (2001). Atención-concentración como entrenamiento para la mejora del rendimiento deportivo en jugadores profesionales de fútbol. *Revista de psicología del deporte*, 10(1), 0049-65.

Ortega, R. M. N., Piguave, F. E. B., Navarrete, E. S. P., Navarrete, J. J. P., y Ortega, R. I. N. (2020). Incidencia del desarrollo del asertividad como una habilidad social y comunicativa en la manifestación de raciocinio e inteligencia emocional. *Magazine de las Ciencias: Revista de Investigación e Innovación*, 5(5).

Padrós-Blázquez, F., Alejandre-García, J., y Meza-Calleja, A. M. (2020). Memoria Declarativa (Convencional Y Emocional) en Personas Mayores Con y Sin Depresión. *Revista chilena de neuro-psiquiatría*, 58(2), 139-149.

Pedrero, S. P., de la Vega Marcos, R., y García, J. P. F. (2020). Motivación de logro en deportistas de combate de élite: evaluación objetiva computerizada. *Revista de psicología del deporte*, 29(1), 75-82.

Peiró, J. M^a, Mateu, C., y Carpintero, H. (1980). El impacto de la obra de de A. R. Luria en la Comunidad Científica Actual. *Revista de Historia de la Psicología*, 1(2), 171-198.

Pellón, R. (2013). Watson, Skinner y algunas disputas dentro del conductismo. *Revista Colombiana de Psicología*, 22(2), 389-399.

Pérez-Sánchez, J., Delgado, A. R., y Prieto, G. (2020). Análisis de los instrumentos empleados en la investigación empírica de la regulación emocional. *Cuadernos de Neuropsicología/Panamerican Journal of Neuropsychology*, 14(1).

Perona-Garcelán, S. (2006). Estado actual de la investigación psicológica en las alucinaciones auditivas. *Apuntes de Psicología*, 24(1-3), 83-110.

Pinillos, J. M^a (1981). Wundt y la explicación psicológica. *Revista de Historia de la Psicología*, 2(4), 355-360.

Quiñones, E., Tortosa, F., y Carpintero, H. (Eds). (1993). *Historia de la Psicología. Textos y comentarios*. Madrid: Tecnos.

Robles, F., Fournier, C., Melero, J., López, L., Rodríguez, C., García, M., y González, L. (2014). Agnosia visual aperceptiva en pacientes con síndrome de Krabbe. *Sanid. Mil.*, 79(Extra), 1-2.

Ronquillo, M. J., Martínez, R. A., y López, G. B. (2020). Caracterización de la comunicación interpersonal en el proceso enseñanza-aprendizaje. *REDIE: Revista Electrónica de Investigación Educativa*, (22), 8-8.

Sánchez, M. G., y Valenzuela, S. V. (2020). La Escala Observacional de Memoria Operativa (EOMO) como instrumento eficaz en la prevención y detección de dificultades de aprendizaje. *Revista de Investigación Educativa*, 38(1), 53-69.

Sousa, F. F., Pereira, L. V., Cardoso, R., y Hortense, P. (2010). Escala multidimensional de avaliação de dor (EMADOR). *Revista Latino-Americana de Enfermagem*, 18(1), 1-9.

Udaondo, M. (2020). *Comunica: Las claves de la comunicación para el liderazgo*. LID Editorial.

Unzueta-Arce, J., García-García, R., Ladera-Fernández, V., Perea-Bartolomé, M. V., Mora-Simón, S., y Cacho-Gutiérrez, J. (2014). Alteraciones en el procesamiento visual de formas: clasificación clínica integradora. *Neurología*, 29(8), 482-489.

Vargas, A. R. R., Fernández, J. M. P., y Marín, A. E. A. (2020). Enfoque de las instrucciones de atención en el béisbol durante el entrenamiento a los lanzadores. *Ciencia y Educación (ISSN: 2707-3378)*, 1(2), 48-58.

Velero-García, A., Olmos, M., y Carranza, J.A.(2011). Revisión sobre relaciones entre percepción y acción en la infancia. *Anales de Psicología*, 27(2), 399-404.

Villavicencio, M. E. F., Díaz, M. R., Pérez, G. J. G., Bañuelos, J. R. R., y Barbosae, M. A. V. (2020). Declive cognitivo de atención y memoria en adultos mayores sanos. *Cuadernos de Neuropsicología/Panamerican Journal of Neuropsychology*, 14(1), 65-77

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Dossier de prácticas (GRUPOS B). Realizaranse de forma grupal, salvo que por razóns do estado de alarma e por imposibilidade de conexión a internet sexa imposible manter a continuidade de coordinación; de ser este o caso entregárase de forma individual. Puntuación o 25%

Documento traballo de revisión bibliográfica (GRUPOS C). Realizaranse de forma grupal, salvo que por razóns do estado de alarma e por imposibilidade de conexión a internet sexa imposible manter a continuidade de coordinación, de ser este o caso, entregárase de forma individual. Ademais, cada un dos integrantes do grupo deben entregar unha síntese do traballo, cunha extensión máxima de 1500 palabras. Puntuación o 25%

Preguntas de coñecementos teóricos. Avaliarase de forma continua a través de probas obxectivas periódicas, que no caso de superalas o estudante quedará exento de presentarse ao exame final establecido pola Facultade na web. No caso de que fose imposible utilizar a plataforma virtual para levar a cabo a avaliación dos coñecementos teóricos, o profesorado poderá recorrer a unha proba oral. Puntuación o 50%

Todas as entregas efectuaranse na plataforma virtual e dentro do prazo establecido polo profesorado da materia. No caso de que algún/a estudante presénteselle unha condición imprevista que lle imposibilite a entrega do traballo debe informalo ao profesorado da materia coa debida antelación, pola contra enténdese que desiste.

* Probas pendentes que se manteñen

Dossier de prácticas (GRUPOS B). Realizaranse de forma grupal, salvo que por razóns do estado de alarma e por imposibilidade de conexión a internet sexa imposible manter a continuidade de coordinación; de ser este o caso

entregarase de forma individual. Puntuación o 25%

Documento traballo de revisión bibliográfica (GRUPOS C). Realizaranse de forma grupal, salvo que por razóns do estado de alarma e por imposibilidade de conexión a internet sexa imposible manter a continuidade de coordinación, de ser este o caso, entregarase de forma individual. Ademais, cada un dos integrantes do grupo deben entregar unha síntese do traballo, cunha extensión máxima de 1500 palabras. Puntuación o 25%

Preguntas de coñecementos teóricos. Avaliarase de forma continua a través de probas obxectivas periódicas, que no caso de superalas o estudante quedará exento de presentarse ao exame final establecido pola Facultade na web. No caso de que fose imposible utilizar a plataforma virtual para levar a cabo a avaliación dos coñecementos teóricos, o profesorado poderá recorrer a unha proba oral. Puntuación o 50%

Todas as entregas efectuaranse na plataforma virtual e dentro do prazo establecido polo profesorado da materia. No caso de que algún/a estudante presénteselle unha condición imprevista que lle imposibilite a entrega do traballo debe informalo ao profesorado da materia coa debida antelación, pola contra enténdese que desiste.

* Probas que se modifican
Ningunha modificación

* Novas probas
Non se requiren

* Información adicional

DATOS IDENTIFICATIVOS**Socioloxía: Socioloxía e historia da actividade física e o deporte**

Materia	Socioloxía: Socioloxía e historia da actividade física e o deporte			
Código	P02G050V01203			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Novelle López, Laura Trabada Crende, José Elías			
Profesorado	Trabada Crende, José Elías			
Correo-e	xose.elias.trabada.crende@uvigo.gal laura.novelle.lopez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Desde o punto de vista da historia, os obxectivos xerais que se pretenden alcanzar nesta materia consisten en achegar ao alumno/á o coñecemento dos fundamentos, conceptos, métodos, técnicas de traballo e ferramentas empregados pola ciencia histórica aplicados aos obxectos concretos que representan a actividade física e o deporte, de modo que sexan capaces de comprender que ambos constitúen unha forma específica de práctica que evoluciona ao longo do tempo e en relación coa sociedade concreta na que se desenvolve. A actividade física e o deporte son conceptos diferentes, pero conectados. Actualmente o deporte constitúe un "frito social total", caracterizado por unha complexa rede de relacións con outros subsistemas (cultural, económico, político, etc.). Por iso o deporte non é só unha actividade física, senón que está determinado polos significados sociais que a sociedade lle atribúe a esas prácticas. A Socioloxía, como ciencia do social, ofrece unha serie de teorías e metodoloxías útiles para explicar as relacións entre prácticas físicas, deporte e contorna sociocultural.			

Competencias

Código	
B1	Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
B2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.
B4	Coñecemento e comprensión dos factores comportamentais e sociais que condicionan a práctica da actividade física e o deporte.
B6	Coñecemento e comprensión dos efectos da práctica do exercicio físico sobre os aspectos psicolóxicos e sociais do ser humano.
B11	Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.
B12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
B13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.
B25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.
B26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Identificar, enumerar e describir as principais etapas da evolución histórica da Actividad Física e do Deporte e os principais conceptos, variable e perspectivas sociolóxicas (significados, interaccións e institucións).	B1
Diferenciar as características que presentan a Actividad Física e o Deporte en relación cos distintos contextos históricos e sociais nos que se manifestan.	B4 B12 B25 B26

Relacionar as sinerxias da Actividad física e o Deporte cos novos campos emerxentes de actividade socio-económica.	B1 B4 B12 B25 B26
Coñecer a variedade de estilos e manifestacións que a música tivo dende unha perspectiva histórica, con atención preferente á tradición culta de occidente.	
Identificar os valores sociais cos novos significados sociais das prácticas físico-deportivas.	B1 B4 B12 B25 B26
Aplicar os principios básicos do razonamiento histórico á actividade física e o deporte: explicación causal e contextualizada, tempo histórico e periodización, cambio e continuidade, etc.	B4 B6 B11 B12 B13 B25 B26
Discutir e implementar os coñecemento sociolóxicos en programas de actividade físico-deportiva.	B4 B6 B11 B12 B13 B25 B26

Contidos

Tema	
Introdución teórica e metodolóxica	A actividade física e o deporte como obxectos de estudo da Historia e da Socioloxía. Tempo e tempo histórico. Perspectiva e metodoloxía sociolóxica.
A actividade física a través do tempo	Actividade física e cultura. Actividade física na Antigüidade Clásica. Das prácticas predeportivas ao deporte.
Xénese e desenvolvemento do deporte	Sociedade industrial e deporte. O modelo deportivo inglés. Difusión internacional do deporte.
O Movemento Olímpico	A época do positivismo. O fenómeno da mundialización e as asociacións internacionais. A obra do Barón de Coubertain. A configuración do Movemento Olímpico. Ideoloxía do movemento olímpico.
Sociedad, Cultura, Política y comunicación	Sociedade, cultura, normas e socialización. Significados socioculturais: corpo e xénero. Ideoloxías.
Institución, Estructura, Procesos e desviación	Interacción social e construción social da realidade. Cambio social: modernidade, posmodernidade e globalización. Novos valores e novas prácticas físico-deportivas
Cambio Social e novos valores na sociedade postmoderna	Cambio social. Modernidade e posmodernidade. Globalización. Novos valores e novas prácticas físico-deportivas. Apertura social das actividades físico-deportivas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	15	45
Resolución de problemas	7	14	21
Seminario	15	22.5	37.5
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	18	19
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	0	8.5	8.5
Exame de preguntas obxectivas	1	18	19

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que deberá desenvolver o estudante.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Resolución de dúbidas sobre a materia explicada nas leccións maxistras, sobre as lecturas recomendadas para a preparación das clases prácticas e seminarios. Resolución de dúbidas e problemas que poidan xurdir a medida que se desenvolva a elaboración do traballo. Calquera outro tipo de dúbida ou problema que poida formular o alumno/a.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame en forma de ensaio sobre os contidos da materia.	25	B1
	Resultados do Aprendizaxe:		B2
	Identificar, enumerar e describir as principais etapas da evolución histórica da Actividad Física e do Deporte e os principios conceptos, variable e perspectivas sociolóxicas.		B4
	Relacionar as sinerxias da Actividad física e o Deporte cos novos campos emerxentes de actividade socio-económica.		B12
	Identificar os valores sociais cos novos significados sociais das prácticas físico-deportivas.		B25
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	Diferenciar as características que presentan a Actividad Física e o Deporte en relación cos distintos contextos históricos e sociais nos que se manifestan.		B26
	Informes, memorias ou exercicios realizados nas clases prácticas e seminarios.	50	B4
	Diferenciar as características que presentan a Actividad Física e o Deporte en relación cos distintos contextos históricos e sociais nos que se manifestan.		B6
	Relacionar as sinerxias da Actividad física e o Deporte cos novos campos emerxentes de actividade socio-económica.		B11
	Identificar os valores sociais cos novos significados sociais das prácticas físico-deportivas.		B12
	Discutir e implementar os coñecemento sociolóxicos en programas de actividade físico-deportiva.		B13
	Aplicar os principios básicos do razonamiento histórico á actividade física e o deporte: explicación causal e contextualizada, tempo histórico e periodización, cambio e continuidade, etc.		B25
			B26

Exame de preguntas obxectivas	Exame tipo test sobre os contidos da materia. Resultados do Aprendizaxe:	25	B1 B2 B4 B12 B25 B26
	Identificar, enumerar e describir as principais etapas da evolución histórica da Actividad Física e do Deporte e os principios conceptos, variable e perspectivas sociolóxicas.		
	Relacionar as sinerxias da Actividad física e o Deporte cos novos campos emerxentes de actividade socio-económica.		
	Identificar os valores sociais cos novos significados sociais das prácticas físico-deportivas.		
	Diferenciar as características que presentan a Actividad Física e o Deporte en relación cos distintos contextos históricos e sociais nos que se manifestan.		

Outros comentarios sobre a Avaliación

Avaliación continua a través do seguimento do alumnado e da exposición de traballos. Aviación global do proceso de aprendizaxe e adquisición de competencias e coñecementos.

Valorarase a calidade das actividades realizadas e o grao de participación e implicación. En concreto, a precisión conceptual, o nivel de elaboración de ideas, a crítica fundamentada, a organización persoal de ideas e contidos, a coherencia no discurso, a claridade expositiva, o coidado nos aspectos formais académicos e de presentación, o emprego de recursos metodolóxicos e materias.

No caso de alumnos non asistentes, deberán xustificar adecuadamente a causa ao comezo do cuatrimestre. Deberán realizar as mesmas probas, mais de maneira individual e non se terá en conta para a súa cualificación a presencialidade e participación.

De non ter superada a materia na primeira convocatoria, as competencias non adquiridas será avaliadas na convocatoria de xullo. Para superar a materia deberá obterse como mínimo un 5 (aprobado) nas dúas partes de que consta (Historia e Socioloxía). No caso de suspender unha parte na convocatoria de xullo no seguinte curso deberá cursarse de novo a totalidade da materia.

As datas oficiais de exam poden consultarse na páxina web da Facultade, no apartado "Organización Académica".

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

García Ferrando, M.; Puig Barata, N.; Lagardera Otero, F. et al, **Sociología del deporte**, 4ª, Alianza, 2017

Mandell, R.D., **Historia cultural del deporte**, 1ª, Bellaterra, 2006

Salvador, J., **El deporte en Occidente. Historia, Cultura y Política**, 1ª, Cátedra, 2006

Coakley & Dunning, **Handbook of Sport Studies**, 1ª, Sage, 2016

Giulianotti, R., **Sport: A critical sociology**, 2ª, John Wiley & Sons, 2016

Bibliografía Complementaria

García Ferrando, M. y Llopis, R., **La popularización del deporte en España. Encuestas de hábitos deportivos 1980-2015**, 1ª, CSD y CIS, 2017

Elias, N. y Dunning, E., **Deporte y ocio en el proceso de civilización**, 1ª, Fondo de Cultura Económica, 1991

Mason, T., **El deporte en Gran Bretaña**, 1ª, Aranzadi, 1994

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o

profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

No caso de non ser posible o ensino presencial porque a situación sanitaria polo Covid-19 requírao, a lección maxistral, o seminario ou a resolución de problemas, realizaranse mediante o Campus Remoto e a plataforma de teledocencia Faitic, así como co apoio do correo electrónico dos docentes de socioloxía e historia da actividade física e o deporte.

* Metodoloxías docentes que se modifican

No caso de que a situación sanitaria polo Covid-19 requírao, non se realizarán prácticas externas.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

No caso de que a situación sanitaria polo Covid-19 requírao, as sesións de tutorización poderán realizarse por medios telemáticos (correo electrónico, sala do profesorado do Campus Remoto, videoconferencias, foros de Faitic,...) baixo a modalidade de concertación previa.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

De ser necesario pola alerta sanitaria provocada pola Covid- 19 se fornecera ao alumnado de bibliografía de apoio e de recursos complementarios a través da plataforma de teledocencia Faitic e do correo electrónico dos docentes de socioloxía e historia da actividade física e o deporte.

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Proba Exame preguntas de desenvolvemento: [25%] [Peso Proposto 20%]

Proba Exame preguntas obxectivas: [25%] [Peso Proposto 20%]

Proba Informe de prácticas [50%] [Peso Proposto 60%]

...

* Probas pendentes que se manteñen

Proba Exame preguntas de desenvolvemento: [25%] [Peso Proposto 20%]

Proba Exame preguntas obxectivas: [25%] [Peso Proposto 20%]

Proba Informe de prácticas [50%] [Peso Proposto 60%]

...

* Probas que se modifican

[Proba anterior] => [Proba nova]

* Novas probas

* Información adicional

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Fundamentos da motricidade				
Materia	Fundamentos da motricidade			
Código	P02G050V01204			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Rey Eiras, Ezequiel			
Profesorado	García Ordóñez, Enrique Novo Carballal, Antonio Rey Eiras, Ezequiel			
Correo-e	zequirey@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Na materia Fundamentos da Motricidade analizaremos os aspectos máis relevantes da motricidade humana, tendo en conta o corpo en movemento que interacciona cos obxectos e suxeitos do espazo de acción; prestarase especial atención ás habilidades perceptivo-motrices e ás habilidades motrices básicas.			

Competencias	
Código	
B2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.
B8	Coñecemento e comprensión da estrutura, función e desenvolvemento das diferentes manifestacións da motricidade humana.
B11	Coñecemento e comprensión dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.
B12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
B13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.
B15	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino- aprendizaxe relativos á actividade física e do deporte, con atención ás características individuais e contextuais das persoas.
B25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.
B26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Demostrar comprensión da literatura científica relacionada coas manifestacións da motricidade humana no ámbito da actividade física e o deporte.	B2 B8
Ser capaz de deseñar, desenvolver e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe relativos aos fundamentos da motricidade con atención ás características individuais e contextuais das persoas.	B11 B12 B13 B15 B25 B26

Contidos	
Tema	
1.- Clasificacións e/ou taxonomías dos fundamentos da motricidade.	Clasificacións e/ou taxonomías dos fundamentos da motricidade
2.- Fundamentos, características e estrutura das capacidades perceptivo-motrices no ámbito da actividade física e o deporte: corporalidade, espacialidade, temporalidade e as súas manifestacións derivadas.	Corporalidade, espacialidade, temporalidade e as súas manifestacións derivadas
3.- Fundamentos, características e estrutura das habilidades motrices no ámbito da actividade física e o deporte.	Habilidades motrices básicas.
4.- Principios, tendencias e recursos prácticos en distintos ámbitos de aplicación das manifestacións da motricidade.	Manifestacións da motricidade.

5.- Deseño de propostas, intervención e análise en relación coas capacidades perceptivo-motrices e as habilidades motrices.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	10	20	30
Resolución de problemas	4	4	8
Traballo tutelado	6.6	26.4	33
Prácticas de laboratorio	30	45	75
Actividades introdutorias	2	2	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos aspectos máis importantes de cada tema, explicando conceptos, clasificacións, técnicas...etc.
Resolución de problemas	O alumnado en base ás premisas expostas previamente pola docente, busca solucións, fai propostas ou resolve supostos prácticos.
Traballo tutelado	Traballos do alumnado a partir dun tema concreto relacionado cos contidos prácticos da materia. Poden ser individuais ou en grupo (innovación educativa, coreografía, etc.).
Prácticas de laboratorio	Sesións prácticas da materia que se realizan nunha instalación deportiva.
Actividades introdutorias	Exposición previa de aspectos introdutorios, fundamentais ou básicos da materia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Elaboración de supostos prácticos de carácter grupal.
Traballo tutelado	Elaboración e discusión de supostos teórico-prácticos de carácter individual

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistral	Exame tipo test e/ou pregunta curta	50	B2 B8
Resolución de problemas	Avaliarase o traballo entregado pola/o estudante sobre os exercicios propostos. Valorarase a calidade, a coherencia, os aspectos formais, etc. Este apartado formará parte da avaliación dependendo da marcha do curso, podendo chegar a valer ata un 10% da nota final, o que faría que o exame valesse un 40% se a docente decide aplicar este criterio de avaliación.	0	B11 B12 B13 B15 B25 B26
Traballo tutelado	Avaliaranse os traballos realizados mediante unha ficha de avaliación. Valoraranse distintos aspectos dependendo do traballo en cuestión, como a participación, a calidade de traballo, a progresión, etc.	40	B2 B8 B11 B12 B13 B15 B25 B26
Prácticas de laboratorio	Participación activa nas clases prácticas avaliada mediante unha ficha de control	10	B2 B8 B11 B13 B15 B25 B26

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia en primeira convocatoria e de maneira continua, o alumnado ha de aprobar a parte práctica (50%) tal e como se describiu no apartado de probas (traballos de aula e prácticas de laboratorio). Tamén se someterá a un exame da parte teórica (50%) o día oficial do exame. É imprescindible aprobar ambas as partes, teórica e práctica, para superar a materia. En Resolución de problemas e/ou exercicios:

Avaliarase o traballo entregado pola/o estudante sobre os exercicios propostos. Valorarase a calidade, a coherencia, os aspectos formais, etc. Este apartado formará parte da avaliación dependendo da marcha do curso, podendo chegar a valer ata un 10% da nota final.

Quen non cumpra cos requisitos da práctica de forma continua, presentarase a segunda edición a unha avaliación consistente en:

a) exame sobre a parte teórica da materia: 5 puntos

b) exame sobre a parte práctica da materia: 5 puntos. É imprescindible aprobar tanto o apartado a) como o b) para superar a materia.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Batalla, A., **Habilidades motrices**, INDE, 2000

Blández, J., **La asignatura de Educación Física de Base y una propuesta de adaptación al Espacio Europeo de Educación Superior**, INDE, 2005

Castañer, M. y Camerino, O., **Manifestaciones básicas de la motricidad**, Edicions de la Universitat de Lleida, 2006

Da Fonseca, V., **Estudio y génesis de la psicomotricidad**, INDE, 2000

Gallahue, D.L. and Cleland-Donnelly, F., **Developmental physical education for all children**, Human Kinetics, 2007

Graham, G. and Parker, M., **Children moving**, McGraw-Hill, 2013

Le Boulch, J., **El movimiento en el desarrollo de la persona**, Paidotribo, 1997

Malina, R.M., Bouchard, C., and Bar-Or, O., **Growth, maturation, and physical activity**, Human Kinetics, 2004

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte I/P02G050V01501

Didáctica dos procesos de ensino-aprendizaxe na actividade física e o deporte II/P02G050V01603

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Aprendizaxe e control motor na educación física e o deporte/P02G050V01102

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

As metodoloxías serán as mesmas nos tres escenarios. En calquera caso, a única diferenza será o espazo ou soporte empregado para cada actividade. No posible escenario de ensinanza non presencial ou a distancia, as metodoloxías adaptaranse a unha modalidade de execución virtual a través do Campus Remoto e a plataforma de teledocencia Faitic. No escenario de docencia mixta ou semipresencial, as metodoloxías levaranse a cabo de modo presencial e virtual.

* Metodoloxías docentes que se modifican

As modificacións das metodoloxías docentes tan so atinxen a súa modalidade de execución tal e coma se indica no apartado anterior.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

Nos posibles escenarios de docencia semipresencial ou non presencial as sesións de tutorización poderán realizarse no despacho virtual do Campus Remoto, baixo concertación previa e no horario que se estableza.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

Non hai modificación dos contidos a impartir.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

A bibliografía adicional, ao tratarse de recentes traballos de investigación ou manuais de referencia actualizados, será proporcionada ao longo do desenvolvemento da materia.

* Outras modificacións

No escenario de docencia semipresencial, a docencia, ademais de presencial, impartirase docencia virtual mediante o Campus Remoto e manterase o uso da plataforma de teledocencia Faitic como reforzo.

No caso do escenario de docencia a distancia, a actividade docente realizarase exclusivamente de modo virtual no Campus Remoto e Faitic.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non hai cambios nin nos instrumentos nin nos criterios de avaliación establecidos na guía docente ordinaria.

* Probas pendentes que se manteñen

Todas as probas propostas na guía docente para as vindeiras convocatorias, mantéñense en calquera das tres modalidades de ensinanza previstas: presencial, mixta e a distancia Os criterios de avaliación, así como a súa ponderación sobre a nota final, se manteñen. Os procedementos ou tipoloxía de probas de avaliación, tampouco se modifican no seu contido, pero si no seu modo de execución, no caso dos dous potenciais escenarios docentes extraordinarios previstos. Así, no caso de estar nunha situación de ensinanza mixta ou semipresencial, as probas de avaliación poderán ser organizadas de modo presencial, dependendo das instalacións e medios dispoñibles. Se non fose posible facelas presencialmente, combinaríase a modalidade presencial coa virtual ou realizaríanse exclusivamente de forma virtual.

Se a situación é de ensinanza a distancia, todas as probas de avaliación realizaranse de modo virtual.

* Probas que se modifican

Non hai modificacións das probas de avaliación, agás no referido á modalidade de avaliación: presencial ou virtual dependendo do escenario sanitario.

* Novas probas

Non se prevén novas probas de avaliación.

* Información adicional

Non hai.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Fundamentos das actividades de loita**

Materia	Fundamentos das actividades de loita			
Código	P02G050V01205			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Gutierrez Santiago, Alfonso Prieto Lage, Iván			
Profesorado	Gutierrez Santiago, Alfonso Prieto Lage, Iván			
Correo-e	ivanprieto@uvigo.es ags@uvigo.es			
Web	http://https://faluvigo.blogspot.com/			
Descrición xeral	A materia «Fundamentos das actividades de loita» impártese no segundo cuadrimestre do primeiro curso do Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte.			

Nesta materia proporciónase unha visión xeral dos deportes e actividades de loita. Desde unha perspectiva teórica, abórdanse as diferentes concepcións actuais máis significativas referentes ao ámbito dos deportes de loita desde un punto de vista xeral e, desde unha perspectiva práctica, realízase un percorrido a través dos deportes de loita con agarre, facendo especial fincapé no judo.

Así mesmo, esta materia é fundamental dentro do plan de estudos da titulación impartida na Universidade de Vigo, posto que é a única, dentro deste, onde o alumnado ten a oportunidade de obter os coñecementos necesarios sobre o ámbito dos deportes de loita, imprescindibles na formación dun Graduado en Ciencias da Actividade Física e do Deporte.

Competencias

Código	
B7	Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades e patróns da motricidade humana.
B10	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do deporte.
B12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
B13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.
B14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.
B15	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino- aprendizaxe relativos á actividade física e do deporte, con atención ás características individuais e contextuais das persoas.
B16	Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica da actividade física e do deporte.
B18	Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais, aos diferentes campos da actividade física e o deporte.
B20	Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades físicas inadecuadas.
B23	Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo axeitado para cada tipo de actividade.
B24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.
B25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.
B26	Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecemento e comprensión dos fundamentos, estruturas e funcións das habilidades motrices básicas das actividades de loita.	B7
Coñecemento e comprensión dos fundamentos do judo e as actividades de loita.	B10
Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das actividades de loita.	B12
Adaptación a novas situacións, resolución de problemas e aprendizaxe autónoma.	B26
Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	B25

Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	B13
Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	B24
Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino-aprendizaxe relativos ás actividades de loita, con atención ás características individuais e contextuais das persoas.	B15
Capacidade para promover e avaliar a formación de hábitos perdurables e autónomos de práctica das actividades de loita.	B16
Capacidade para aplicar os principios fisiolóxicos, biomecánicos, comportamentais e sociais ao ámbito do judo e das actividades de loita.	B18
Capacidade para identificar os riscos que se derivan para a saúde da práctica de actividades de loita de forma inadecuada.	B20
Capacidade para seleccionar e saber utilizar o material e equipamento deportivo adecuado para as actividades de loita.	B23
Utilización da información científica básica aplicada ao ámbito do judo e das actividades de loita.	B14

Contidos

Tema

BREVE DESCRIPCIÓN DOS CONTIDOS DA MEMORIA DE VERIFICACIÓN DO GRAO:

1. Fundamentación teórica das actividades de loita.

2. Fundamentos técnico-tácticos e didácticos do judo e as actividades de loita.

3. Estrutura formal e funcional do judo e as actividades de loita.

4. O proceso de iniciación deportiva ao judo.

DESENVOLVEMENTO DOS CONTIDOS:

Son seis bloques temáticos (A, B ... F). En cada un dos seguintes bloques temáticos, ao final do mesmo e entre paréntese, sinalaremos mediante o correspondente número -1,2,3,4- a cal ou cales dos contidos da memoria de verificación fai especial referencia.

A) Evolución histórica dos deportes de loita (1).

Descrición: nesta área temática realízase un percorrido a través das diferentes etapas históricas que sufriu a loita, desde a época primitiva, pasando polas civilizacións arcaicas, o mundo clásico, a idade media, etc., ata chegar á actualidade.

Contidos:

- Breve aproximación á loita noutras civilizacións.
- A loita nas civilizacións arcaicas.
- A loita no mundo clásico I: a loita en Grecia.
- A loita no mundo clásico II: a loita en Roma.
- A loita na Idade Media e na Idade Moderna.

B) O proceso de institucionalización deportiva das actividades de loita e das artes marciais xaponesas (1-2-3-4).

Descrición: Explícase cal foi o proceso de deportización que experimentaron as loitas ata chegar á súa plena institucionalización, realizando especial fincapé en disciplinas luctatorias como o judo. Resúmese a evolución sufrida polo judo desde a súa orixe ata a actualidade. Abórdanse os inicios do judo como unha forma de defensa persoal -ju jitsu-, efectuando unha aplicación práctica das técnicas máis relevantes do judo ás situacións máis cotiás de defensa persoal. Como colofón do devandito proceso de deportización preséntase o regulamento arbitral do judo. Se conceptualizan e caracterizan as artes marciais xaponesas, analizando o cambio sufrido ata o seu deportización, é dicir, a transformación do Bujutsu en Budo.

Contidos:

- A loita na Época Contemporánea.
- O judo. A súa evolución.
- Iniciación ao Ju Jitsu.
- Regulamento arbitral de judo.
- As artes marciais: concepto e caracterización. As artes marciais xaponesas como educación espiritual: o seu cambio en occidente -a deportización-.

C) Caracterización e concepto dos deportes de loita (1-3).

Descrición: este bloque temático está destinado a efectuar unha acotación conceptual da loita, aclarando termos que, a priori, poderían parecer idénticos para, posteriormente, establecer cales son as características comúns dos diferentes deportes de loita.

Contidos:

- Acotación conceptual da loita: aclaracións terminolóxicas.
- Características comúns dos deportes de loita.

D) Clasificación dos deportes de loita e das técnicas (1-2-3-4).

Descrición: nesta área temática abórdanse a diversidade de clasificacións dos deportes de loita en función das distintas correntes doctrinais máis relevantes. Efectúase unha revisión das clasificacións técnicas máis importantes para, finalmente, realizar unha comparación entre as técnicas utilizadas en distintos deportes de loita con agarre, desde as formas de proxectar ao adversario contra o chan ata as formas de control ao adversario.

Contidos:

- Clasificación dos deportes de loita.
- As clasificacións da técnica en judo. Comparativa técnica entre diferentes deportes de loita con agarre.

E) Deportes de loita. Xeneralidades (1-2-4).

Descrición: neste bloque temático abórdanse os aspectos máis relevantes sobre o cerimonial característico dos deportes de loita. Ademais, realizaremos un achegamento ás habilidades motrices luctatorias.

Contidos:

- Deportes de loita. O seu cerimonial.
- As habilidades motrices luctatorias.

F) Fundamentos (Kihon) (1-2-3-4).

Descrición: nesta área temática abordaremos fundamentos dos deportes de loita tan relevantes como o saúdo, a postura, o agarre, as caídas e as fases da técnica.

Contidos:

- O saúdo (Rei).
- A postura (Shisei).
- As caídas (Ukemi).
- O agarre (Kumikata) e as fases da técnica.

G) As actividades de loita na educación formal e non formal (1-2)

Descrición: nesta área temática abordaremos as actividades de loita no currículo e a programación das mesmas.

Contidos:

- As actividades de loita no currículo
- A programación das actividades das actividades de loita en contextos formais e non formais

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	11.5	4.75	16.25
Resolución de problemas de forma autónoma	7	21	28
Aprendizaxe colaborativa	4	8	12
Prácticas de laboratorio	30	45	75
Seminario	0	15	15
Exame de preguntas obxectivas	1	1.5	2.5
Práctica de laboratorio	0.5	0.75	1.25

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan exercicios relacionados coa materia. O estudantado debe desenvolver os exercicios de forma autónoma.
Aprendizaxe colaborativa	Comprende un grupo de procedementos de ensino que parten da organización da clase en pequenos grupos mixtos e heteroxéneos onde o estudantado traballa de forma coordinada entre si para desenvolver tarefas académicas e profundar na súa propia aprendizaxe.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (tatami).
Seminario	Consultas que o estudantado mantén co profesorado da materia no tatami para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	A atención personalizada do estudantado realizarase tanto durante o desenvolvemento das sesións de aula como posteriormente no despacho físico ou virtual (Sala 1252 - Prof. Alfonso Gutierrez Santiago / Sala 2067 - Prof. Iván Prieto Lage) e de correos electrónicos.
Prácticas de laboratorio	A atención personalizada do estudantado realizarase tanto durante o desenvolvemento das sesións de laboratorio no tatami como posteriormente no despacho físico ou virtual (Sala 1252 - Prof. Alfonso Gutierrez Santiago / Sala 2067 - Prof. Iván Prieto Lage) e de correos electrónicos.
Seminario	A atención personalizada do estudantado nas titorías grupais é especialmente práctica e desenvólvese a demanda do estudantado (de forma individualizada, por parellas, ou en pequenos grupos).
Resolución de problemas de forma autónoma	A atención personalizada do estudantado realizarase tanto durante o desenvolvemento das sesións de aula como posteriormente no despacho físico ou virtual (Sala 1252 - Prof. Alfonso Gutierrez Santiago / Sala 2067 - Prof. Iván Prieto Lage) e de correos electrónicos.
Aprendizaxe colaborativa	A atención personalizada do estudantado realizarase tanto durante o desenvolvemento das sesións de aula como posteriormente no despacho físico ou virtual (Sala 1252 - Prof. Alfonso Gutierrez Santiago / Sala 2067 - Prof. Iván Prieto Lage) e de correos electrónicos.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistral	Asistencia ao 80% das clases de aula. Quen non cumpra este criterio terá que realizar o exame final.	AVALIACIÓN CONTINUA. DOCENCIA TEÓRICA	B7 B10 B12 B13 B14 B15 B16 B18 B20 B23 B24 B25 B26

Resolución de problemas de forma autónoma	Realización do 80% dos exercicios. Quen non asista á clase teórica non terá opción de avaliación continua en devanditos exercicios. Quen non cumpra este criterio terá que realizar o exame final. O estudantado realizará en tempo e forma os exercicios asignados semanalmente. Cualificaráselle en base aos resultados obtidos en cada unha dos exercicios (os criterios de cualificación aparecen reflectidos en cada unha das actividades expostas en FAITIC).	AVALIACIÓN CONTINUA. DOCENCIA TEÓRICA	B7 B10 B12 B13 B14 B15 B16 B18 B20 B23 B24 B25 B26
Aprendizaxe colaborativa	Realización do 80% dos exercicios. Quen non asista á clase teórica non terá opción de avaliación continua en devanditos exercicios. Quen non cumpra este criterio terá que realizar o exame final. O estudantado realizará en tempo e forma os exercicios asignados semanalmente. Cualificaráselle en base aos resultados obtidos en cada unha dos exercicios (os criterios de cualificación aparecen reflectidos en cada unha das actividades expostas en FAITIC).	AVALIACIÓN CONTINUA. DOCENCIA TEÓRICA	B7 B10 B12 B13 B14 B15 B16 B18 B20 B23 B24 B25 B26
Prácticas de laboratorio	Asistencia e realización do 80% das prácticas. Quen non cumpra este criterio terá que realizar o exame final.	AVALIACIÓN CONTINUA. DOCENCIA PRÁCTICA	B7 B10 B12 B13 B14 B15 B16 B18 B20 B23 B24 B25 B26
Seminario	Asistencia aos seminarios prácticos no tatami (horas fose da aula). Para o estudantado de AVALIACIÓN CONTINUA	AVALIACIÓN CONTINUA. DOCENCIA PRÁCTICA	B7 B10 B12 B13 B14 B15 B16 B18 B20 B23 B24 B25 B26
Exame de preguntas obxectivas	Exame tipo test ou verdadeiro/falso. Para o estudantado que non cumpre os criterios da avaliación continua e que, por tanto, ten que facer o EXAME FINAL.	42	B7 B10 B12 B13 B14 B15 B16 B18 B20 B23 B24 B25 B26

Práctica de laboratorio	Exame oral e práctico no tatami.	58	B7
	Para o estudantado que non cumpre os criterios da avaliación continua e que, por tanto, ten que facer o EXAME FINAL.		B10
			B12
			B13
			B14
			B15
			B16
			B18
			B20
			B23
			B24
			B25
			B26

Outros comentarios sobre a Avaliación

Estudiantado de **AVALIACIÓN CONTINUA** (criterios para cumprir a avaliación continua):

- **Docencia teórica.** Avaliación continua mediante a asistencia ás clases teóricas e realización de forma satisfactoria de todos os exercicios encomendados. O estudantado que realice satisfactoriamente (en tempo e forma) o 80% dos exercicios e asista ao 80% das clases non terá que realizar o exame final. Cualificaráselle en base aos resultados obtidos en cada un dos exercicios (os criterios de cualificación aparecen reflectidos en cada un dos exercicios expostos en FAITIC). A cualificación global deste apartado realizarase de cero a dez. Este apartado suporá un 42% de cualificación final.
- **Docencia práctica.** Avaliación continua mediante a ASISTENCIA e REALIZACIÓN das clases prácticas. Ademais haberá que realizar de forma satisfactoria (en tempo e forma) todos os exercicios encomendados. O estudantado que realice satisfactoriamente o 80% dos exercicios e asista e realizado ao 80% das clases non terá que realizar o exame final. Cualificaráselle en base aos resultados obtidos en cada un dos exercicios (os criterios de cualificación aparecen reflectidos en cada unha das actividades expostas en FAITIC) e en base ás clases realizadas. A cualificación global deste apartado realizarase de cero a dez. Este apartado suporá un 58% de cualificación final.

A cualificación final obterase realizando unha media ponderada das dúas partes superadas. No caso de que soamente se supere unha das partes, terá que facer o exame final da parte non superada. A cualificación positiva conservarase unicamente até a seguinte convocatoria de xuño-xullo.

O 80% de asistencia á clase teórica, realización de exercicios ou asistencia ás prácticas non implica o valor total dese apartado de avaliación. Prorratease a puntuación total do apartado entre o número de asistencias (á teórica e á práctica) e o número de entregas válidas de exercicios.

Estudiantado de **EXAME FINAL** (para o estudantado que non cumpre os criterios da avaliación continua):

- **Docencia teórica.** A avaliación realizarase mediante unha proba final escrita correspondente aos temas impartidos durante o curso: exame tipo test ou verdadeiro/falso. O estudantado terá que obter un cinco sobre dez no exame. Esta cualificación suporá o 42% da cualificación global.
- **Docencia práctica.** A avaliación efectuarase mediante unha proba práctica final (exame teórico-práctico oral e no tatami cun compañeiro/a) correspondente aos temas impartidos durante o curso. O estudantado terá que obter un cinco sobre dez no exame. Esta cualificación suporá o 58% da cualificación global.

A cualificación final obterase realizando unha media ponderada dos dous exames superados. No caso de que soamente se supere un dos dous exames, a cualificación positiva (do exame superado) conservarase unicamente até a seguinte convocatoria de xuño-xullo.

Publicación das cualificacións: As cualificacións de cada convocatoria serán publicadas en FAITIC, onde se indicarán as datas de revisión dos exames.

As datas oficiais dos exames pódense consultar na web da facultade na apartado "Docencia. Exames. Curso 2020-2021".

Aplicaranse os mesmos criterios de avaliación para o RESTO DE CONVOCATORIAS. Se non se supera a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Taira, Shu, **La esencia del judo (Tomo I)**, 2ª edición, Satori, 2014

Taira, Shu, **La esencia del judo (Tomo I)**, 1ª Edición, Satori, 2009

Taira, Shu, **Judo (I)**, 1ª Edición, COE, 1992

Villamón, Miguel (dir.), **Introducción al judo**, 1ª Edición, Hispano-Europea, 1999

Kano, Jigor, **Judo Kodokan**, 1ª Edición, Eyra, 1989

Kodokan Judo, **Nage Waza -various techniques and their names-**, 1ª Edición, Kodokan, 200-?

Kodokan Judo, **Katame Waza -various techniques and their names-**, 1ª Edición, Kodokan, 200-?

Bibliografía Complementaria

Adams, N., **Los agarres**, 1ª Edición, Paidotribo, 1992

Amador, F.; Castro, U. y Álamo, J.M., **Luchas, deportes de combate y juegos tradicionales**, 1ª Edición, Gymnos, 1997

Burger, R., **Judo**, 1ª Edición, ADELEF, 1989

Camerino, O.; Prieto, I.; Lapresa, D.; Gutiérrez-Santiago, A. y Hileno, R., **Detección de T-patterns en la observación de deportes de combate**, 2014

Castarlenas, J.Ll. y Peré Molina, J., **El judo en la educación física escolar. Unidades didácticas**, 1ª Edición, Hispano Europea, 2002

Draeger, D.F., **Modern Bujutsu & Budo. The martial arts and ways of Japan. Volume 3**, 1ª Edición, Weatherhill, 1996

Durantez, C., **Las Olimpiadas Griegas**, 1ª Edición, Delegación Nacional de Educación Física y Deportes, 1977

Federación Española de Lucha-Comité Nacional de Sambo, **écnicas de Sambo. Programa oficial hasta cinturón negro**, 1ª Edición, Esteban Sanz, 1997

Franco Sarabia, F., **Cinturón negro de judo: programa oficial**, 1ª Edición, Esteban Sanz Martínez, 1985

Frederic, L., **Diccionario ilustrado de las artes marciales**, 1ª Edición, Eyra, 1989

García Romero, F., **Los Juegos Olímpicos y el deporte en Grecia**, 1ª Edición, AUSA, 1992

Gutiérrez Santiago, A., **La iniciación deportiva para personas con ceguera y deficiencia visual**, 1ª Edición, Aljibe, 2011

Gutiérrez Santiago, A. y Maceira Gago, A., **Deportes de loita**, 1ª Edición, Igapepsa, 2003

Gutiérrez Santiago, A. y Prieto Lage, I., **Errores en el modelo técnico deportivo en la iniciación al Judo: Morote Seoi Nage**, 2006

Gutiérrez Santiago, A. y Prieto Lage, I., **Ippon Seoi Nage vs. Morote Seoi Nage. Los 10 puntos básicos para su utilización en el proceso de enseñanza-aprendizaje desde la perspectiva del error**, 2007

Gutiérrez Santiago, A. y Prieto Lage, I., **Las claves en el proceso de enseñanza-aprendizaje de la técnica de judo desde la perspectiva del error: O Soto Gari vs. O Soto Guruma**, 2007

Gutiérrez, Alfonso y Prieto, Iván, **Teoría y praxis del juego en las actividades de lucha**, 1ª Edición, Wanceulen, 2008

Gutiérrez-Santiago, A., Prieto, I., Camerino, O. y Anguera, M.T., **Sequences of errors in the judo throw Morote Seoi Nage and their relationship to the learning process**, 2013

Gutiérrez, A., Prieto, I., Cancela, J.M., **Most frequent errors in judo Uki Goshi technique and the existing relations among them analysed through T-Patterns**, 2009

Gutiérrez-Santiago, A., Prieto, I., Cancela, J.M., Ayán, C., **Análisis del error en la técnica de judo Koshi guruma mediante T-Patterns**, 2014

Huelí, J.M., **Judo: la actividad física y deportiva extraescolar en los centros educativos**, 1ª Edición, Consejo Superior de Deportes, 2000

Inman, R., **Judo. Las técnicas de los campeones de combate**, 1ª Edición, Madrid, 1989

Inogai, T. y Habersetzer, R., **Judo pratique. Du débutant à la ceinture noire**, 1ª Edición, Amphora, 2002

Inokuma, I. y Sato, N., **Best Judo**, 1ª Edición, Kodansha Internacional, 1980

Jazarin, J.L., **El espíritu del judo. Las enseñanzas de un maestro de artes marciales**, 1ª Edición, Eyra, 1996

Kawaishi, M., **Mi método de judo**, 1ª Edición, Bruguera, 1964

Kimura, M., **El Judo. Conocimiento práctico y normas**, 1ª Edición, Aedos, 1976

Kolychkin, A., **Judo. Nueva didáctica**, 1ª Edición, Paidotribo, 1989

Kudo, K., **Judo en acción. Técnicas de proyección**, 1ª Edición, Fher, 1979

Kudo, K., **Judo en acción. Técnicas de combate cuerpo a cuerpo en el suelo**, 1ª Edición, Fher, 1979

Mañas, A., **Gladiadores. El gran espectáculo de Roma**, 1ª Edición, Ariel, 2013

Nobuyoshi, T., **Aikido. Etiqueta y transmisión. Manual para uso de los profesores**, 1ª Edición, Paidotribo, 2002

Nossov, K., **Gladiadores. El espectáculo más sanginario de Roma**, 1ª Edición, LIBSA, 2011

Pous Borrás, S., **La justa, un aspecto deportivo medieval**, 1993

Prieto, I., Gutiérrez, A., Camerino, O. y Anguera, M.T., **Knowledge of error in relation to the teaching and learning osoto-gari judo throw**, 2013

Prieto, I.; Gutiérrez-Santiago, A. & Prieto, M.A., **Knowledge of Errors in the Teaching-Learning Process of Judo-Techniques: Osoto-Guruma as a Case Study**, 2014

Prieto Lage, I., Gutiérrez-Santiago, A., y Prieto Lage, M.Á., **The teaching-learning process of judo techniques improved using knowledge of errors. Tai-otoshi as a case study**, 2014

Prieto Lage, I., Gutiérrez-Santiago, A., y Prieto Lage, M.Á., **Determination of feedback in judo by means of T-patterns**, 2014

Ratti, O. y Westbrook, A., **Los secretos del samurai. Las artes marciales en el Japón feudal**, 1ª Edición, Paidotribo, 2000

Rodríguez Dabauza, P., **iu jitsu de hoy, vol. 1 y 2: Técnica de defensa personal del samurai de ayer**, 1ª Edición, Alas, 2000

Rodríguez Dabauza, P., **Judo aplicado a la defensa personal**, 1ª edición, Esteban Sanz, 2000

Santos Nalda, J., **Artes marciales. El Aikido**, 1ª Edición, Paidotribo, 1990

Segura Mungía, S., **Los Juegos Olímpicos**, 1ª Edición, Anaya, 1992

Stevens, J., **hree Budo Masters. Jigoro Kano, Gichin Funakoshi y Morihei Ueshiba**, 1ª Edición, Kodansha International, 1995

Taira, Shu, **La esencia del judo (Tomo II)**, 2ª edición, Satori, 2014

Uzawa, T., **Pedagogía del judo**, 1ª Edición, Miñón, 1982

Watson, N., **Father of judo: a biography of Jigoro Kano**, 1ª Edición, Kodansha International, 2001

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo *COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo estudiantado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Resolución de problemas de forma autónoma

* Metodoloxías docentes que se modifican

Lección maxistral: Se a docencia non é presencial, a actividade docente desenvolverase a través do Campus Remoto e a plataforma de teledocencia Faitic.

Aprendizaxe colaborativo: Se a docencia non é presencial, a actividade docente desenvolverase a través do Campus Remoto e a plataforma de teledocencia Faitic.

Prácticas de laboratorio: Se a docencia non é presencial, a actividade docente desenvolverase a través do Campus Remoto e a plataforma de teledocencia Faitic.

Seminario: Se non hai docencia presencial non é posible desenvolver esta metodoloxía. Substituiranse por consultas ao profesorado mediante o despacho virtual do Campus Remoto ou emails para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

* Mecanismo non presencial de atención ao estudiantado (titorías)

En todas as metodoloxías expostas a atención personalizada do estudiantado realizarase mediante o despacho virtual do Campus Remoto (Sala 1252 - Prof. Alfonso Gutierrez Santiago / Sala 2067 - Prof. Iván Prieto Lage) e de correos electrónicos.

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Sen modificación.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

Sen modificación. O material que necesita o estudiantado está dispoñible en FAITIC.

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

A avaliación mantense igual, excepto o seguinte aspecto:

- Na avaliación continua: cando a docencia sexa online o concepto de presencialidade física substituirase por presencialidade online.

- Na avaliación continua: cando a docencia sexa mixta irase alternando a presencialidade física e online en función da situación concreta de cada estudante (si a docencia dun estudante foi online solicitaráselle a presencialidade online, si a docencia foi presencial solicitaráselle presencialidade física na aula).